

**Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі
Бәрімбек Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы**

**Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру институты
Мемлекеттік-құқықтық пәндер кафедрасы**

БЕКІТЕМІН

**Қарағанды академиясы
бастығының оқу ісі жөніндегі
орынбасары з.ғ.д., профессор
полиция полковнигі**

_____ **З.С. Тоқыбаев**

2017 ж. « ____ » _____

**Жұмыс оқу бағдарламасы (SYLLABUS)
МРҮуД 5211 пәні бойынша
ЗАҢГЕРЛІК ПӘНДЕРДІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ**

**6М030300 мамандығы бойынша: «Құқық қорғау қызметі.
Ғылыми және педагогикалық магистратура»**

Оқыту нысаны: күндізгі

Курс: 1

Семестр: 2

Кредиттер саны: 2

Дәрістер: 7 сағ.

Семинар: 9 сағ.

Тәжірибелік: 14 сағ.

МОӨЖ: 30 сағ.

МӨЖ: 30 сағ.

Емтихан

Қарағанды 2017

«6M030300 құқыққорғау қызметі» мамандығына арналған «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» пәні бойынша оқыту бағдарламасы (SYLLABUS) «Құқық қорғау қызметі. Ғылыми және педагогикалық магистратура»

Құрастырған: мемлекеттік-құқықтық пәндер кафедрасының аға оқытушысы, құқық магистрі Билялова Маржан Исаққызы

Мемлекеттік-құқықтық пәндер кафедрасы
отырысының мәжілісінде қарастырылды
2017 ж. «___»_____ №___ хаттама

Мемлекеттік-құқықтық пәндер
кафедрасының бастығы, з.ғ.к.
полиция майоры

Р.Қ. Джиембаев

Академияның ОӘК отырысының мәжілісінде бекітілді
2017 ж. «___»_____ №___ хаттама

© Қазақстан Республикасы ІІМ Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы, 2017

3.1. Негізгі ақпарат

1. Шифр және мамандық атауы	6M030300 «Құқық қорғау қызметі. Ғылыми және педагогикалық магистратура»
2. Курс, семестр	1-курс, 2-семестр
3. Пән циклі	MPYuD5211
4. Кредиттер саны	2
5. Сабақ өткізу орны	Қазақстан Республикасы ІІМ Бәрімбек.Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы, магистратура
6. Дәріскер (т.а.ж., лауазымы, ғылыми дәрежесі, басқа да байланыс ақпараты)	Билялова Маржан Исақызы, мемлекеттік-құқықтық пәндер кафедрасының аға оқытушысы, құқық магистрі Байланыс телефоны – 30-34-16, ішкі.-211, 312
7. Қалған сабақ түрлерін жүргізетін оқытушылар (т.а.ж., лауазымы, ғылыми дәрежесі, басқа да байланыс ақпараты)	Билялова Маржан Исақызы, мемлекеттік-құқықтық пәндер кафедрасының аға оқытушысы, құқық магистрі Байланыс телефоны – 30-34-16, ішкі.-211, 312

3.2. Пререквизиттер: «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» пәнін зерделеуге кірісер бұрын магистрантқа белгіленген оқу жұмысы жоспары көлемінде алатын тиісті мемлекет және құқық теориясы, құқық философиясы, педагогика, психология, заңгерлік базалық, кәсіби пәндерден теориялық білімі, іскерлігі мен дағдыларының болуы қажет.

Зерделенетін курсты меңгеру үшін магистрант:

- мемлекет және құқық теориясы, құқық философиясы, педагогика, психология, заңгерлік базалық, кәсіби пәндерден теориялық білімі, іскерлігі мен дағдыларының болуы;

- ведомстволық жоғарғы оқу орындарындағы заңгерлік білім беру жүйесі және оның ерекшеліктері туралы білімді игеруі;

- заңгерлік пәндерді оқытудың құқықтық, ұйымдастырушылық және әдістемелік негіздерінің жалпы мәні мен ерекшеліктері туралы шағын білім алу қажет.

3.3. Постреквизиттер: Аталған курсты зерделегеннен кейін алған білімі педагогикалық қызметтің тәжірибелік аспектілерінде көрініс беретін, қолданбалы мәселелермен мұқият танысу қажет. Мұның өзі жоғары оқу орындарында педагогикалық тәжірибені зерделеуде және меңгеруде жүзеге асыру қажет.

Аталмыш оқу пәнін зерделеу барысында магистрант:

а) назарында болуы қажет:

- педагогикалық қызмет туралы;

- оқу процесін ұйымдастырудың құқықтық және ұйымдатырушылық негіздері туралы;

- оқу процесін ұйымдастыру нысандары туралы;
- әр түрлі сабақ түрлерін жүргізу әдістемелігі туралы.

б) білу қажет:

- дәріс сабағын жүргізудің негізгі әдістемесін;
- семинар сабағын жүргізудің негізгі әдістемесін;
- практикалық сабақ жүргізудің негізгі әдістемесін;
- магистранттардың өзіндік жұмыс ұйымдастырудың негізгі әдістемесін;

в) меңгеру қажет:

- оқушылармен сөйлесудің интерактивтік нысандарын еркін меңгеру;
- баяндалатын материалды тиянақты айту және негіздеу;
- сабақ жүргізу әдістемесін өңдеу, әдістемелік құжаттарды толтыру.

3.4. Пәнді қысқаша сипаттау

Курстың мақсаттары: «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» пәні бМ030300 «Құқыққорғау қызметі» мамандығы бойынша ғылыми-педагогикалық магистратураның жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру институтындағы іске асырылатын білім беру құрамының базалық пәні циклінің маңызды бөлігі болып табылады.

Магистранттарды даярлау оқу жоспарына берілген пәнді қосу ғылыми-педагогикалық кадрларды дайындау мақсатымен, сонымен қатар магистранттардың педагогикалық практиканы өтуінің теориялық қамтамасыз етілуімен негізделеді және жоғарғы мектепте оқыту білімі мен шеберлігін алуға бағытталған.

«Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» курсының негізіне оқу процесін ведомстволық жоғарғы оқу орындарындағы ұйымдастыруға қатысты маңызы нормативтік актілер жатқызылған.

Пәнді оқыту мақсаты: дәріс, семинар, практикалық сабақтарға арналған материалдарды дайындау заңдылығымен, оқытудың педагогикалық процесін талдауға жүйелік көзқараспен және заңгерлікті зерделеумен, дидактикалық жаттығуларды анықтау тәсілімен және оларды шешу жолдарымен танысу.

Пәнді оқыту міндеттері:

- жоғары оқу орнында білім беруді ұйымдастырудың мақсаттары мен жүйелерін зерделеу;
- негізін қалаушы дидактикалық санаттарын зерделеу;
- ЖОО-нда заңтануды оқытудың әдістерін, құралдары мен нысандарын зерделеу;
- қазіргі педагогикалық технологияларды зерделеу;
- магистранттардың өзіндік және ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастырудың әдістерін зерделеу;
- қазіргі оқытушының өнегелі-психологиялық келбетін тәрбиелеу;

- білім алушылардың дайындық деңгейіне және оқыту мақсатына байланысты оқытудың оңтайлы стратегия жолын білім алушыларын білуге үйрету;

- жоғары оқу орнындағы педагогикалық процестерді басқаруға үйрету және келешек заңтану оқытушыларының дағдыларын қалыптастыру;

- магистрлердің кәсіби педагогикалық қызметінің жеткілікті жоғары деңгейін меңгеруге ұмтылуын дамыту.

Пәннің әдістемелігі:

Пәнді оқыту әдістемелігі оның ерекшелігімен және зерделеу мақсатымен белгіленеді және педагогикалық ғылым теориясының ережесімен топталады. Осыған байланысты таным барысында рефераттар дайындау және қорғау; коллоквиумдар; пәннің анағұрлым өзекті мәселелері бойынша монографиялар мен өзге де ғылыми еңбектерді талқылау сияқты оқыту әдісін көбірек қолданған дұрыс. Магистрантқа курсты толық игеруі үшін сабақ жүргізудің интерактивтік әдістемесін қолдану ерекшелігін білуі қажет.

3.5. «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» пәні бойынша тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі:

№	Жұмыс түрлері	Тапсырманың мазмұны мен мақсаты	Ұсынылған әдебиеттер тізіміне сілтеме	Бақылау нысаны (рейтинг-шкала)	Баллдар (рейтинг-шкалаға сәйкес)	Есеп беру нысаны	Тапсыру мерзімі
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
2.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
3.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий 4. Ағымдық тестілеу	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект Тест	Кесте бойынша
4.	1. Дәріс конспектілерін	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект,	0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша

	тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий			тапсырма тексеру		Тест	
5.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект Тест	Кесте бойынша
6.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект Тест	Кесте бойынша
7.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий 4. Ағымдық тестілеу	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект Тест	Кесте бойынша
8.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект Тест	Кесте бойынша
9.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
10.	1. Дәріс конспектілерін тексеру 2. Тақырып бойынша сұрау 3. Глоссарий 4. Ағымдық тестілеу	Ағымдық бақылау		Сұрау, конспект, тапсырма тексеру	0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша

3.6. Курс саясаты. Сабақ босату – сіздің оқуға ынталығыңызды көрсетеді, курс бойынша қорытынды бағаны шығару кезінде ескеріледі. Сіздің бағаңыз алынған тапсырмалар уақытында тапсырылмаған жағдайда әр кезде жарты балға төмнетіледі. Сіздің міндетіңіз аудиторияда болу және оқу. Үйдегі және жұмыстағы аурып қалу, қақтығыстар сияқты оқыс жағдайлар сізге сабақ

босатуға құқық береді. Бірақ осындай жағдайда сіз болған жағдай туралы оқытушыны ақпараттандыруыңыз қажет және тапсырманы алдын ала тапсыру керек.

Өз жұмыс орнында бола отырып, жұмыстық міндеттерді орындамау – жазаға әкеліп соқтырады. Осы курс бойынша барлық тапсырмалар семестрлік кестеде белгіленген сабақ басталғанға дейін аяқталуы қажет. Белгіленген мерзімнен кеш тапсырылған тапсырмалар тиісті бағадан төмен баға алады және аталмыш курс бойынша қорытынды бағаға әсер етеді. Кесте бойынша аудиторияда жүргізілетін жұмыста сол сияқты барлық топтың жұмысына әсер етеді. Егер сабақты орындау кезінде Сіз сабақта болмасаңыз және сізге арналған жұмыстың бөлігін орындамасаңыз, онда Сіз сабақ босатқан сияқты жазаланасыз.

Курсты зерделеу бәсең емес, ал белсенді болуы керек. Үй тапсырмасын орындау аптасына кем дегенде 2-3 сағат алмау керек. Сіз кеңес беру кестесіне сәйкес оқытушымен жиі кеңесуіңіз керек. Оқулықты тапсырманы орындау кезінде ғана емес, ал аталмыш курсты барлық зерделеу кезінде де оқу керек. Әрбір сабаққа дайындалу қажет. Курсты зерделеу жетістігі көбінесе Сіздің аудиториямен жұмысыңызға байланысты болады. Сабаққа жақсы қатысу, сабақтарда белсенділік таныту, оқытушының барлық тапсырмасын мерзімінде және сапалы орындау Сізге аттестация мен емтихан кезінде көмек болады. Емтихан Сіздің теориялық біліміңізді тексеруге емес, ал Сіздің оларды тәжірибе жүзінде қолдану мүмкіндігіңізге бағытталады. Емтиханда Сіз сұрақтарға тест түрінде жауап бересіз. Емтиханда барлық сабақтар үй жұмысына, аудиториядағы тестілерге негізделеді және т.б.

Межелік аттестациялар алдын ала өтілген материал бойынша жүргізіледі. Қорытынды емтихан барлығына міндетті және өткен материалмен негізделеді.

Әр дәріс басталғанша тақырыптың негізгі моменттері көрсетілген материал таратылады. Өтінеміз, берілген материалды сабақ басталғанша оқып шығыңыз. Дәрістен кейін дәріс конспектісінде және бақылау сұрақтарындағы ауызша жауаптарда көрсетілген негізгі оқулықтан барлық берілген материалды оқып шығыңыз. Аталған Сіздің даярлығыңыз алдын ала ескертусіз оқытушымен жүргізілген тестімен тексеріледі; осындай тест бағасы қорытынды бағаға қосылады. Дәрістік курс тақырыбы бойынша 5 бақылау жұмысы жоспарланған, сондай ақ өткен теориялық материалды меңгерілгендігі тексерілетін межелік бақылау жүргізіледі.

Тапсырманы орындау кезінде Сіз:

- плагиатпен айналысуға;
- өзгелерге Сіз үшін жұмыс істеуге;
- белгіленбеген мерзімде жұмысты тапсыруға әрекет жасауға;
- топтық тапсырманы орындау кезінде топ жұмысына қатыспауға және ол үшін балл талап етуге және т.с.с болмайды.

Магистранттардың міндеттері (ұсынылатын тізбе):

1. Сабаққа кешікпеу;
2. Сабақ кезінде сөйлесуге, газет оқуға болмайды, телефонды сөндіру, сағыз шайнамау керек;
3. Сабаққа үлгілі нысанда келу керек;
4. Сабақ босатпау, сырқаттанған жағдайда анықтама әкелу;
5. Босатылған сабақты оқытушымен белгіленген уақытта өтеу керек;
6. Сабақты орындамаған жағдайда қорытынды баға төмендетіледі;
7. Сабаққа күнде қатысу;
8. Оқу процесіне белсенді араласу;
9. Үй тапсырмасын мұқият орындау;
10. Курстастарға және оқытушыларға сабырлы, ашық, ізетпен қарау;
11. Барлық сабақтарда кері байланысты қалыпты ұстану;
12. Ұжымдық жұмыстарға және пікірталастарға ұялшаң студенттерді тарту;

13. Дер уақытында келу және міндетті болу;
14. Себепсіз жағдайлар бойынша сабақтарды босатудан аулақ болу;
15. Оқу комнаталарында темекі шекпеу;
16. Семинар уақытында телефонмен сөйлеспеу;
17. Сабақтарда алкогольдік ішімдіктер тұтынуды болдырмау.

Академиялық мінез-құлық және этика саясаты жоғарғы оқу орнының күн тәртібі, полиция қызметкерінің этикалық кодекс ережелерімен негізделеді, ал оның ішінде:

- оқытушылармен, қызметкерлермен және әріптестермен ізетті болу;
- Академияның, институттың барлық тәрбие шараларына қатысу;
- Академияда жүріс-тұрыс мәдениетін ұстану;
- корпустар мен аудиторияларда тазалық сақтау.

Аталған курсқа Сіздің қатынасыңыз және жүріс-тұрысыңыз мемлекеттік қызметші және полиция қызметкері ар-намыс кодексіне сай келеді деп үміттенеміз. Сіз сабақты босату, кешігу, аудиторияда тәртіпсіз болмауыңыз керек, оқытушыны және тыңдаушыны сыйлауыңыз керек. Сабақта Сіз материалды талқылауыңыз, қажетті сұрақтар қою үшін, тапсырманы орындауға ықыласпен дайын келуіңіз керек. Сіздің жұмысыңызға не қажет, соны Сіз қабылдауыңыз қажет.

3.7. Ұсынылған әдебиеттер тізімі

№	Автор, атауы	Жылы, басы-лым орны
1. Нормативтік-құқықтық актілер		
1	Қазақстан Республикасының конституциясы 1995ж. 30.08.	Алматы, 2011.
2	Қазақстан Республикасының Заңы «ҚР Ішкі істер органдары туралы»	Астана 2014ж.23.04.
3	Қазақстан Республикасының Заңы «Білім туралы»	Астана 2007ж.27.07.
4	Қазақстан Республикасының Заңы «Ғылым туралы»	Астана 2011ж.18.02.
5	Қазақстан Республикасының Заңы «Сыбайлас жемқорлықпен күрес туралы»	Астана 1998ж. 02.07.
6	Қазақстан Республикасының Заңы «Құқық қорғау қызметі туралы»	Астана 2011ж.06.01
7	Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы «Білім берудің тиісті деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы»	2012ж. 23.08. № 1080
8	Қазақстан Республикасы ПМ бұйрығы «ҚР ПМ білім беру мекемелеріндегі оқытушылық құрамның оқу жүктемелерін жоспарлау жөніндегі Нұсқауын бекіту туралы»	2004ж. 13.10 № 578
9	Қазақстан Республикасы БҒМ бұйрығы «Педагогикалық қызметкерлер мен оған теңестірілген тұлғалар қызметтерінің типтік біліктілік сипатын бекіту туралы»	2009ж. 13.07 № 338
10	Қазақстан Республикасы БҒМ бұйрығы «Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру ережелері»	2011ж. 20.04 № 152
11	Қазақстан Республикасы БҒМ бұйрығы «Оқу-әдістемелік жұмыстарын ұйымдастыру және жүзеге асыру ережелерін бекіту туралы»	2007ж. 29.11 № 583
12	Қазақстан Республикасы ПМ бұйрығы «ҚР ПО	2011ж. 28.05 № 248

	қызметкерлерінің Ар-ождан кодексін бекіту туралы. ҚР ПО қызметкерлерінің қызметтік этика ережелері»	
13	Қазақстан Республикасы БҒМ бұйрығы «Оқулықтар, оқу-әдістемелік кешендер және оқулықтар дайындау, сараптама және басылымға шығару бойынша жұмыстарды ұйымдастыру ережелерін бекіту туралы»	2010ж. 12.07 № 371
14	Қазақстан Республикасы БҒМ бұйрығы «Білім алушылардың ағымдағы оқу үлгерімін бақылау, межелік және қорытынды аттестаттау өткізудің типтік ережелерін бекіту туралы»	2008ж. 18.03 № 125
15	Қазақстан Республикасы ПМ бұйрығы «ҚР ПО білім беру ұйымдары қызметінің ережелері туралы»	2014ж. 09.06 № 331
16	Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы «2014-2020 ж.ж. арналған Қазақстан Республикасының құқықорғау жүйесін келешек дамыту жөніндегі іс-шаралары туралы»	2013ж. 31.12
17	Қазақстан Республикасы БҒМ бұйрығы «ҚР ПМ жоғары оқу орындарындағы мамандандықтарды бекіту туралы»	2010ж. 30.11 № 501
18	Қазақстан Республикасы ПМ бұйрығы «2014-2015ж.ж. арналған Қазақстан Республикасының ішкі істер органдарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру бағдарламасы»	2013ж. 11.06 №641
19	Қазақстан Республикасының 2015ж. дейін білім беруді дамыту тұжырымдамасы	Астана 2003 ж.
2. Негізгі әдебиеттер		
20	Алексеев С.С. Право: азбука - теория - философия: Опыт комплексного исследования	М., 1999 ж.
21	Батышев А.С. Практическая педагогика для начинающего преподавателя	М., 2003 ж.
22	Блинов В. И., Виненко В. Г., Сергеев И. С. Методика преподавания в высшей школе	М.:Юрайт,2012. - 320 с.
23	Важеевская Н.Е. Глазунов А.Т. Учить учиться	М., 2000 ж.
24	Внеурочная деятельность по правовому образованию школьников: Метод пособие для учителей / И.Е. Уколова, И.Л. Друбачевская, А.П. Вакуленко, С.И. Володина, А.М. Полиевктова, Н.Г. Суворова	М., 1999 ж.
25	Волынкин В.И. Педагогика в схемах и таблицах: учебное пособие	Ростов н/Д., 2007 ж.
26	Дистанционное обучение (опыт реализации в ВКГТУ) / под общей редакцией д.т.н., профессора Мутанова Г.М.	Усть-Каменогорск: ВКГТУ, 2006 ж.
27	Жуков Г.Н., Матросов П.Г., Каплан С.Л. Основы общей и профессиональной педагогики	М., 2005 ж.
28	Канаржевский Ю.А. Анализ урока	М., 1999 ж.
29	Касевич В.Б., Светлов Р.В., Петров А.В., Цыб А.В. Болонский процесс	С.-Пб., 2006 ж.
30	Качуровский В.И. Теория и методика преподавания в высшей школе: Учебное пособие /В.И. Качуровский; Пермский	Западно-Уральский ин-т. 2007 ж.

	гос. ун-т	
31	Кох М.В., Пешкова Т.Н. Методика преподавания в высшей школе. Учебное пособие	Краснодар: КубГАУ. 2011г.
32	Красильников В. А. Технология оценки качества обучения	М., 2003 ж.
33	Кузнецов Э.В., Сальников В.П. Наука о праве и государстве	СПб., 1999 ж.
34	Кукушин В.С. Общие основы педагогики	Ростов н/Д, 2002 ж.
35	Кусаинов А.К. «Качество образования в мире и в Казахстане»	Москва, 2014 г.
36	Литвишков, В.М. Психология и педагогика в профессиональной деятельности юриста: Практикум для студентов юридического факультета: Учебно-методическое пособие	М.:Моск.психолого-социальный ин-т,2004 г.
37	Махмутов М.И. Проблемное обучение. Основные вопросы теории	М., 1975.
38	Махмутов М.И. Современный урок	М., 1981.
39	Методика преподавания правовых дисциплин./ Болотова Е.Л.	М., 1999
40	Методические материалы по курсу "Методика преподавания правовых дисциплин"	М., 1999.
41	Минжанов Н. А. Педагогическая система профессионально-психологической подготовки слушателей учебных заведений ГСК РК к действиям в экстремальных условиях: Учебное пособие	Караганда:Изд-во КВШ ГСК РК,1997
42	Панина Т.С. Современные способы активизации обучения: учебное пособие / Т.С. Панина, Л.Н. Вавилова; под ред. Т.С. Паниной. 4-е изд., стер.	М.: Изд. «Академия» 2008. 176 с.
43	Певцова Е.А. Актуальные вопросы методики преподавания юриспруденции. Учебное пособие	М., 2010. - 272 с.
44	Певцова Е.А. Теория и методика обучения праву: Учеб. для студ. высш. учебных заведений	- М., 2003.
45	Певцова Е. А. Актуальные вопросы методики преподавания юриспруденции: Учебное пособие	-М.: Изд. 2010. - 272 с.
46	Педагогика: Учеб. пособие для студентов педагогических вузов и педагогических колледжей / Под ред. П.И. Пидкасистого	М., 2010.
47	Пидкасистый П.И., Портнов М.Л. Искусство преподавания: Первая книга учителя. - М., 1998. -1-е и 2-е изд. Пособие для гражданского образования. Для педагогов и работников образования. // Под ред. Н. Воскресенской, И. Фрумина	М., 2010.
48	Правовая психология для преподавателей	М., 1997.
49	1. Сергеева Т.А., Уварова Н.М. Проектирование учебного занятия: методические рекомендации	М., 2003
50	Скакун В.А. Основы педагогического мастерства: учебное пособие	М., 2008
51	Скок Г.Б. Как проанализировать собственную педагогическую деятельность: Учеб. пособие для преподавателей /Отв. Ред. Ю.А. Кудрявцев. - М., 2000	М., 2000
52	Таубаева Ш. Исследовательская культура учителя: от теории	Алматы: Гылым , 2001

	к практике. Монография	
53	Тесленко А.Н. Педагогика. Учебное пособие для магистрантов	Астана, 2010, с. 465
54	Щуркова Н.Е. Практикум по педагогической технологии	М., 1998.
55	Энциклопедия педагогических технологий. Материалы для специалиста образовательного учреждения	СПб, 2006.
56	Чумакова А.С. Теория и методика преподавания права. Учебно-методическое пособие. /А.С.Чумакова	Ульяновск. 2012г.
57	Энциклопедия педагогических технологий. Материалы для специалиста образовательного учреждения	СПб, 2006.
3. Қосымша әдебиеттер		
58	Абасов З. Проектирование и организация самостоятельной работы студентов	Высшее образование в России, N 10, 2007//.
59	Аванесов В.С. Теоретические основы разработок заданий в тестовой форме	М., 1995.
60	Владимирский Б.М. Требования к содержанию современного университетского образования // Перспективы создания ЮФУ - вуза инновационного типа мирового уровня	Ростов-на-Дону, 2006//.
61	Белкин А.С. Компетентность. Профессионализм. Мастерство.	Челябинск, 2004
62	Вербицкий А.А., Борисова Н.В. Методические рекомендации по проведению деловых игр	М., 1999.
63	Выготский Л.С. Педагогическая психология.	Ростов-на-Дону, 2006//.
64	Гурье Л.И., Маркина Л.Л. Подготовка преподавателей вуза к инновационной профессионально-педагогической деятельности //	Высшее образование в России. 2009. №2.
65	Дистанционное обучение (опыт реализации в ВКГТУ) / под общей редакцией д.т.н., профессора Мутанова Г.М.	Усть-Каменогорск: ВКГТУ, 2006.
66	Дойников И. В. О преподавании юридических дисциплин в современных условиях	Издательство Юркомпания 2013
67	Магистратура: проблемы методики преподавания юридических дисциплин: Монография / Под ред. д.ю.н., проф. С.А.Ивановой. (Серия «Актуальные юридические исследования»)	М.: Юр. Изд. 2012.-352 стр.
68	Михалкин Н.В., Брадецкая И.Г. Активные формы обучения как фактор повышения познавательной активности студентов на занятиях (Новое и традиционное в методике преподавания юриспруденции при переходе на Федеральные государственные образовательные стандарты (ФГОС) третьего поколения) (Учебное пособие для магистров и аспирантов)	М., 2012.
69	Михалкин Н.В., Брадецкая И.Г. Активные формы обучения как фактор повышения познавательной активности студентов на занятиях (Новое и традиционное в методике преподавания юриспруденции при переходе на Федеральные госу-	М., 2012.

	дарственные образовательные стандарты (ФГОС) третьего поколения) (Учебное пособие для магистров и аспирантов)	
70	Кирсанов А.А., Кондратьев В.В., Методологические основы современной системы повышения квалификации преподавателей вузов	Высшее образование в России. 2009. № 2
71	Кондрашов В.А. Болонский процесс и подготовка кадров по направлению «юриспруденция» // Профессиональный учебник. Ежеквартальный журнал	№ 4, 2008//.
72	Кондрашов В.А. Руководство курсовой работой как способ развития навыков и умений студента и их контроля в преподавании гуманитарных дисциплин // Диагностика уровня учебных достижений студентов в современной высшей школе	Ростов-на-Дону, 2005/
73	Кондрашов В.А., Павлова Е.Л. Научно-методические и организационные основания активизации самостоятельной работы студентов при изучении гуманитарных дисциплин // Проблемы гуманитарного образования и воспитания	Ростов-на-Дону, 2007
74	Камынин В.Л. Методические рекомендации по проведению занятий по курсу "Правовая информатика" с изучением систем "Консультант Плюс" для студентов юридических специальностей вузов	М., 2000.
75	Ларионова М. Преподаватель вуза - субъект модернизации образования // Высшее образование в России	№ 12, 2007//.
76	Масалков, И. К. Стратегия кейс-стади: методология исследования и преподавания: учебник для вузов / И. К. Масалков, М. В. Семина	М. : 2011. - 443
77	Матушинский Г., Завада Г. Подготовка преподавателя высшей школы в условиях её модернизации // Высшее образование в России	№ 3, 2008//.
78	Омирбаев С.М. Развитие дистанционного обучения в контексте государственной программы развития образования Республики Казахстан//Материалы международной конференции «Дистанционные технологии в образовании»	2011. - С.3-8
79	Панфилова, А. П. Инновационные педагогические технологии : Активное обучение : учебное пособие / А. П. Панфилова	М, 2009. - 192 с.
80	Пашенцев Д.А. Перспективы развития высшего юридического образования в условиях евразийской интеграции	Евраз. Юрид. журнал. 2013. № 6.
81	Пидкасистый, П. И. Психолого-дидактический справочник преподавателей высшей школы / П. И. Пидкасистый, Л. М. Фридман, М. Г. Гарунов	М.: 1999.
82	Пидкасистый П.И. Фридман Л.М., Гарунов М.Г. Психолого-дидактический справочник преподавателя. М., 1999. высшей школы	С.-Пб., 2006.
83	Профессиональная педагогика / Под ред. С.Я. Батышева	М., 1999
84	Сальников Н., Барухин С. Реформирование высшей школы: актуальное состояние и проблемы // Высшее образование в России, № 8	2008

85	Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учеб. пособие	М., 1998.
86	Скакун В.А. Организация и методика профессионального обучения. - М., 2007	2008//.
87	Торгашев Г.А. Методика преподавания юриспруденции в высшей школе	М., 2012. – 344 с.
88	Элиасберг Н.И. Как преподавать курс "Основы правоведения". Метод. рекомендации	СПб., 1996.
89	Элиасберг Н.И. Педагогический коллектив школы - субъект инновационной системы правового образования: Монография	СПб., 1998.
90	Ялалов Ф. Деятельностно-компетентный подход к практико-ориентированному образованию	Высшее образование в России, N 1, 2008
4. Ғаламтор көзі		
91	www.akorda.kz	
92	www.zakon.kz	
94	adilet.zan.kz/rus	
95	www.edu.gov.kz/ru (офиц. сайт МОН РК)	
96	www.alleng.ru/d/jur/jur752.htm Cached	
97	uristlib.ru > Учебная литература Cached – Similar	
98	http://www.parlam.kz/	

3.8. Пән бойынша тақырыптық жоспары

№	Тақырып атауы	Дәріс	Семинар	Тәжірибе	МОӨЖ	МӨЖ	Барлығы
1.	Заңгерлік пәндерді оқытудың құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері	1	1		2	2	6
2.	Педагогикалық жүйе ретінде заңгерлік пәндерді оқыту		1	1	2	2	6
3.	Болондық процесс. Кредиттік технологиялық оқытудың ерекшеліктері	1	1		2	2	6
4.	Дәріс сабағын дайындау және өткізу әдістемесі	1	1	3	5	5	15
5.	Семинар сабағын дайындау және өткізу әдістемесі	1	1	2	4	4	12
6.	Практикалық сабақты дайындау және өткізу әдістемесі		1	3	4	4	16
7.	Магистранттардың өзіндік жұмыстарын ұйымдастырудың әдістемелік ерекшеліктері	1	1	1	3	3	9
8.	Магистранттардың білімдерін бақылау және бағалау	1		1	2	2	6
9.	Заңгерлік пәндерді оқытудың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі		1	1	2	2	6
10.	Педагогикалық шеберлік және оқытушының жеке тұлғасы	1	1	2	4	4	12
	Барлығы:	7	9	14	30	30	90

3.9. Сабақ жоспары.

Дәріс кешені (дәріс мәтіндері)

1 тақырып. Заңгерлік пәндерді оқытудың құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» пәнінің мәні. Оқытудың күтілетін нәтижелері.

2. Жоғарғы білімнің ұғымы, мақсаты, міндеті, қазіргі уақыттағы оның даму жолдары.

3. Заңгерлік пәндерді оқытудың құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері.

Дәріс тезісі:

«Білім туралы» заңның 3-бабында көзделген, білім саласындағы мемлекеттік саясат және құқықтық реттеу қатынастары қағидаларының бірі «Қазақстандық білім беру жүйесін интеграциялау үшін тең құқылы және өзара ыңғайлы негізде басқа мемлекеттердің білім беру жүйесімен қолайлы жағдай туғызу» болып табылады.

Көрсетілген принцип көбінесе жоғарғы кәсіби білім беру аясындағы мемлекеттік саясаттың «еуропалау» себебін түсіндіреді, отандық білім беру жүйесін жоғарғы білімді әлемдік жүйеге ырықтандыруға жетелейді.

Жоғарғы кәсіби білім беру аясындағы мемлекеттік саясаттың бейімделуші бағыты үшінші буынды жоғарғы кәсіби білім берудің мемлекеттік білім беру стандарттарына өту болып табылады. Олар қашықтықтан оқыту жүйесін, оқытудың интерактивтік әдісін дамыту, аймақтық компьютерлік желілерді дамыту арқылы ортақ ақпараттық кеңістікті қалыптастыру және т.б.

Білім беру жүйесінің аталған бағыты білімге негізделген көзқараспен білім беру процесіне айналумен, барлығына таныс білім, дағды мен шеберліктің орнына бірінші жоспарға құзыреттер шығарылған білім беру процесінің нәтижесіне бейімделген көзқарас.

Зерттеушілер бойынша біздің білім «қазақстандық экономиканың инновациялық моделінің дамуына сай болуы және инновация нарығында, еңбекте, білім беруде ауқымды бәсекелестік талаптарына жауап беруі қажет». Бұл Қазақстанның стратегиялық таңдауы осындай талаптарды белгілейтін қазіргі қоғамның талабына жауабы болып саналады. Білім берудің жаңа моделі барлық деңгейдегі кәсіби білім беру мекемелері ұлттық инновациялық жүйенің бір бөлігі бола беретінін пайымдайды, сонымен бірге өзінің дәстүрлі қызметін орындай отыра – социализация, жеке тұлғаны қалыптастыру (бүгін – бұл инновациялық жеке тұлғаны қалыптастыру), азаматтық сезімді тәрбиелеу.

Қазақстан Республикасының "Білім туралы" заңында Білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың принциптері көзделген:

- 1) баршаның сапалы білім алуға құқықтарының теңдігі;
- 2) білім беру жүйесін дамытудың басымдығы;
- 3) әрбір адамның зияткерлік дамуы, психикалық-физиологиялық және жеке ерекшеліктері ескеріле отырып, халықтың барлық деңгейдегі білімге қолжетімділігі;
- 4) білім берудің зайырлы, гуманистік және дамытушылық сипаты, азаматтық және ұлттық құндылықтардың, адам өмірі мен денсаулығының, жеке адамның еркін дамуының басымдығы;
- 5) адамның құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу;
- 6) жеке адамның білімдарлығын ынталандыру және дарындылығын дамыту;
- 7) білім беру деңгейлерінің сабақтастығын қамтамасыз ететін білім беру процесінің үздіксіздігі;

8) оқытудың, тәрбиенің және дамытудың бірлігі;
9) білім беруді басқарудың демократиялық сипаты, білім беру жүйесі қызметінің ашықтығы;

10) білім беру ұйымдарының меншік нысандары, оқыту мен тәрбиенің нысандары, білім беру бағыттары бойынша алуан түрлі болуы.

Қазақстан Республикасының білім беру жүйесі өзара іс-қимыл жасайтын:

1) білім беру деңгейінің сабақтастығын қамтамасыз ететін мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының және білім беру бағдарламаларының;

2) үлгілері мен түрлеріне қарамастан, білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының;

3) білім беруді басқару органдары мен тиісті инфрақұрылымдардың, оның ішінде білім беру мониторингін жүзеге асыратын оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету ұйымдарының;

4) білім беру қызметінің субъектілері бірлестіктерінің жиынтығын білдіреді.

Қазақстан Республикасының "Білім туралы" заңына сәйкес білім беру жүйесінің міндеттері:

1. Білім беру жүйесінің міндеттері:

1) ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға, дамытуға және кәсіптік шыңдауға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

2) жеке адамның шығармашылық, рухани және күш-қуат мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, даралықты дамыту үшін жағдай жасау арқылы ой-өрісін байыту;

3) азаматтық пен патриотизмге, өз Отаны - Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға жат кез келген көріністерге төзбеуге тәрбиелеу;

4) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

5) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу; қазақ халқы мен республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдет-ғұрпы мен дәстүрлерін зерделеу; мемлекеттік тілді, орыс, шетел тілдерін меңгерту;

6) педагог қызметкерлердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

7) білім беру ұйымдарының еріктілігін, дербестігін кеңейту, білім беру ісін басқаруды демократияландыру;

8) қоғам мен экономиканың қажеттеріне жауап беретін білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесінің жұмыс істеуі;

9) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде кәсіптік білім беру бағдарламаларының қоғам мен еңбек нарығының өзгеріп отыратын қажеттеріне

тез бейімделуіне ықпал ететін кредиттік, қашықтан оқыту, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және тиімді пайдалану;

10) жалпы оқытудың, жұмыс орны бойынша оқытудың және еңбек нарығының қажеттері арасындағы өзара байланысты қамтамасыз ететін және әркімге өзінің білім мен біліктілікке негізделген жеке әлеуетін қоғамда барынша пайдалануға көмектесетін оқыту жүйесін өмір бойы дамыту;

11) білімнің, ғылымның және өндірістің интеграциясы;

12) білім алушылардың кәсіптік ұмтылысын қамтамасыз ету;

13) жұмыс берушілермен және басқа да әлеуметтік әріптестермен белсенді өзара іс-қимыл арқылы техникалық және кәсіптік білім берудің озық қарқынмен дамытылуын қамтамасыз ету;

14) ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар адамдардың (балалардың) сапалы білім алуына арнайы жағдайлар жасау болып табылады.

1 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 22, 27, 29, 37, 55.

2-тақырып. Педагогикалық жүйе ретінде заңгерлік пәндерді оқыту

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Педагогикалық жүйенің негізгі компоненттері: оқыту мақсаты, оқыту мазмұны, оқыту технологиясы, ұйымдастыру түрлері, педагогикалық процесс субъектілері.

2. Заңгерлік білім беруді ұйымдастырудың методологиялық және әдістемелік мәселелері.

Дәріс тезісі:

Педагогикалық процестің жеке дара бөліктері (компоненттері) туралы оның теориясын жасаудан бұрын практикада жеткілікті дәрежеде жақсы белгілі болған. Олардың бір бөліктері (мақсат, міндеттері, мазмұны) өзгеру барысындағы қоғамдық өмірге мектептің әлеуметтік тапсырма ерекшеліктеріне байланысты қайта-қайта жаңадан қаралып жетілдіре түседі. Көрсетілген мәселені В.Е. Гмурман, В.С. Ильин, Б.Т. Лихачев және т. б. зерттеген. Г.К. Костюк ұстаздар мен оқушыларды педагогикалық процестің бөліктеріне жатқызады.

М.А. Даниловтың көрсетуінше педагогикалық процестің ішкі серпілісі оның негізгі, басты өзегі тәрбиенің мақсаты болады.

Жорамалдау бойынша, қандайда болмасын мақсатқа белгілі бір мазмұнды іс-әрекеттер міндеттерін шешу арқылы жетуге болады. Сондықтан педагогикалық процестің (әлеуметтік) бөліктеріне ұстаздарды және оқушыларды жатқызған жөн. Бұл педагогикалық процестің адамзаттық факторы болады. Олардың іс-

әрекеттерінің бөліктерін (мақсат, міндеттер, мазмұны, құрал, форма, әдістер мен тәсілдер, нақтылы тапсырманың түрі), маңыздылығы олардың оқушыларды оқытудың мәнінің құрамына кіруінде. Сондықтанда процестің бөліктері «ұстаздар мен оқушылар» жүйесін құрайтын адамдар және олардың іс-әрекетінің бөліктері болды.

Педагогикалық процестің мәнін тереңдеу және жан-жақты түсіну үшін тек бөліктер құрамын ғана емес, сонымен бірге олардың әрбірінің ерекшеліктерін білу керек. Педагогикалық процес бөліктерінің ерекшеліктерін түсіну нақтылы оқу орнындағы педагогикалық процесіндегі солардың арасындағы объективті өмір сүретін ішкі байланыстарын анықтауға мүмкіндік береді. Бөліктердің ерекшеліктерін қарастырайық. Отандық педагогикада тәрбиенің мақсаты жан-жақты тұлға дамуындағы, гумандық бірлілік идеясы тұрғысынан анықталады. Бұл мақсаттың сөз жоқ өзінің құндылығы бар, оның тәрбие мақсатының қоғамдық талабынан өсіп түсінуінде (Р.Г. Гурова). Философтар мақсатты идеал (идеал – мақсат) ретінде қарастырады. Алайда мақсат - идеал немесе іс – әрекеттің нәтижесінің өте оңды тамаша моделі аралық мақсаттарға жету арқылы қол жетеді, оларды мақсат-міндеттер деп анықтауға болады. Басқаша айтқанда, педагогикалық процеске сай мақсат идеалға жету осы нақтылы бөлікке шешуге көздейтін кейбір шартты сатыларға бөлумен байланысты. Егер идеал — мақсатқа жету ақыл-ой, адамгершілік, еңбек, эстетикалық және дене тәрбиесін (біртұтас педагогикалық процесс) міндеттерін бірден және комплексті түрде шешумен байланысты болса, онда педагогикалық процестің жеке алынған бөліктерінің мақсат-міндеттері, әрине, аумағы жағынан көп кіші және мазмұны жағынан нақтылы (мысалы, сабақ үшін) болады.

Кейбір мақсат-идеал мен мақсат-міндеттер арасындағы айырмашылықтарына қарамастан міндеттер қойылған мақсат бағытында жасалған ерекше қадам болады және белгіленген нәтиже алу үшін не істеу керек деген сұрақтарға жауап береді. Ұстаз үшін оқушылармен бірге тек қандай нәтижелерге жетудегі қозғалыс қайтып ұйымдастыру ғана емес, сонымен бірге алда істелінетін жұмыстың (не істеу керек) міндеттерін мұқият үйіlestіру арқылы қойылған мақсатқа саналы қозғалысын қамтамасыз ету өте маңызды. Тағыда, оны субъект – субъектілік қатынастар педагогикалық процестің екі жақтылы болғандықтан оқушылармен бірге жасау керек.

Педагогикалық процестің мақсаты мен міндеттері тандап алынатын іс-әрекеттің мазмұнын анықтайды. Қазіргі кезеңдегі жалпы мәдениеттің теориясы (Кизимов В.В., Маркарян Э.С. және т.б.) іс-әрекеттің мазмұны әлеуметтік тәжірибені меңгеруге адамзаттың жинақталған барлық мәдениеттер байлығына айтылған оқуға (В.И. Ленин) бағытталуы керектігіне сендіреді. Маркарян Э.С. өте айқын түрде қоғамдық мәдениет (адамзат жинақтаған мәдениет) адамзат коллективтерінің ұйымшылдығына әкелетін адамдар әрекетін біріктіру мен ұйымдастыру үшін аса маңызы бар болатындығын дәлелдеді. Әрбір адам

материалдық, рухани және әлеуметтік реттелуші немесе адамгершілік мәдениеттерді меңгеруі керек. Әрбір көрсетілген қабаттар өз ерекшеліктерімен көзге түседі. Материалдық мәдениет - адамзат жасаған заттар жиынтығы мен материалдық құндылықтар (машиналар, саймандар, техника әртүрлі міндеттері бар объектілер). Бұл мәдениет қабатымен мұра болмайтын біліктер байланысты адамның бар материалдық құндылықтарды жаңа тәжірибеге енгізуге және жаңаны жасауға, мүмкіншілігіне себеп болады. Рухани мәдениетті, кейде оны интеллектуалды дейді, адамдардың айналада қоршаған табиғат пен әлеуметтік ортада, ғылымда, өнерде белгіленеген белгілі бір қабылдау мен бейнелеп көрсету деңгейін айтады. Әлеуметтік нормативті мәдениет адамдардың қоғамдық өмірлерін ұйымдастыру мен (экономикалық, құқықтық, саяси этикалық және т.б.) байланысты және ол әдетте мұра болмайтын жүріс-тұрыстарының әртүрлі формаларында материаланады. Мәдениеттің әрбір қабаты адамзат белгілі бір іс-әрекетте «орындаған». Жалпы, адамзат мәдениетінің әрбір қабатының ерекшелігі, ең алдымен, тұлғаның жан-жақты дамуы дәл адамзат мәдениетінің барлық байлығын меңгеруді талап етуін көрсетеді. Екіншіден, мәдениет қабатының әрбіреуі адамды дайындаудың бір жолын көрсетеді. Үшіншіден, әрбір мәдени мұраның мазмұнының ерекшеліктері, тұлғаның жан-жақты дамуы үшін қолдануға болатын, яғни индивидке мәдениет мазмұнын меңгеруге көмектесетін іс-әрекет түрлерін, құралдарды анықтау қажеттігіне бағыттайды.

Тұлғаның қалыптасуы адам тегінің (тек қана адамға тән) құралдарын, іс-әрекеттерін меңгермейінше мүмкін емес. Әлеуметтік тәжірибенің, заттың өзінің жеке дара элементін адамзат іс-әрекетіне ауысуы, яғни адам өндірісте қалыптасқан іс-әрекетті айқындау (затсыздандыру). Ұстаз бұл тәжірибе қандай іс-әрекет тәсілдері арқылы жасалынғанын анықтайды. Ал индивидтің іс-әрекет тәсілдерін меңгеру сол индивид тұлғасының өзгеруіне әкеледі (заттандыру). Іс-әрекет педагогикалық міндеттері шешу көзқарасы жағынан ықпал ету құралы болады. Туған кезінен бастап даму үстіндегі индивидтің өміріне мынадай іс-әрекеттердің түрлері жүйелі кіреді: қарым-қатынас, ойын, еңбек (тұрмыстық, ақыл-ой, дене, өндірістік), өнер және табиғатты қорғау.

Біршама консервативтік болғанмен, яғни уақыт өткен сайын аз өзгеретін таңдап алынған жұмыс формасы қойылған міндеттерді шешуге белгілі бір әдіс, тәсілдерді қолдануды талап етеді. Нақтылы педагогикалық процесте бұл әрқашанда нақтылы тапсырмаларды (жүктелген, міндет, іс) орындаумен байланысты. Ұстаз үшін «еңбегінің затын» талдау (ол үшін оқу еңбегінің мазмұны болады) оқылатын материалды меңгеру үшін оқушылардың танымдық іс-әрекет тәсілдері ерекшеліктерін айқындауға қажет. Оқушылар үшін таным іс-әрекетінің «еңбек құралдары» (әдістер мен тәсілдер) олардың оқи алуы үшін, енді үйренуге керекті заттар. Сонда олардың педагогикалық процестің оқу және оқудан тыс аймақтарына белсенді қатысу мүмкіншілігі шындыққа айналады. Сондықтан, егер формада (өзара әрекеті ұйымдастыруда) ынтымақтастықтың объективті алғы шар-

ты ішінде болса, онда олар балалардың іс-әрекетінің әдістері мен тәсілдерін меңгеру арқылы белгілі бір жеке алынған әрбір оқушыға немесе топқа арналған мұғалім тарапынан немесе коллектив атынан берілген тапсырмаларды орындауда жүзеге асырылады. (Котов В.В., Лийметс Х.И., Дежникова Н.С., Первин И.Б., Хан Н.Н.).

Педагогикалық процесс компоненттерінің ерекшеліктерін талдау олардың арасында ішкі бірліктері мен өзара байланыстылығынын бар екендігінің көрсетеді, оны ескерілмейінше педагогикалық процестің жүйе ретіндегі құрылымы туралы мәселені шешу мүмкін емес. Бұл әрине бөліктер арасындағы байланыстарды анықтаумен бірге, белгілі бір нәтижеге әкелетін, яғни процеске тән заңдылықтарды нақтылы жағдайларды да анықтауды шамалайды. Педагогикалық процестің заңдылықтары қандайда болмасын мұғалімнің жұмысындағы ұқсас жағдайларда байқалатын себеп-салдар детерминдікпен, жалпылықпен сипатталады. Заңдылықтар объективті осы процеске қатысушылардан — олардың ұнамды көңіл-күйінің тілектерінен тәуелсіз.

Педагогикалық процестің заңдылықтары «ұстаздар - оқушылар» жүйе байланысының бейнесі: жүйенің өзінің ішіндегі кейбір жеке қосымша жүйелердің және сыртқы басқа одан жоғары сатыдағы жүйелер байланысы (мектепті қоршаған әлеуметтік орта, қоғам). Көрсетілген себеп бойынша педагогикалық процестің қызмет істеуінің ерекшелігін (жағдай, байланыс, қатынас көрсететін процестің қасиеті мен оның сапасын) бейнелейтін заңдылықтар анықталады. Заңдылықтар педагогикалық процестің ішкі және сыртқы байланыстарын көрсетеді, олар өз арасында жеткілікті дәрежедегі күрделі байланыстарын құрайды. Сондықтан, егер ұстаз нақтылы педагогикалық процессті негізгі жағдайда заңдар мен заңдылықтарды ескермей ұйымдастырса, бұл, ең ақырында, оқу-тәрбие жұмысының сапасынан төмендеуіне әкеледі.

Методология (грек. *metodos* – таным жолы, *logos* – ілім): 1. белгілі бір ғылымда қолданылатын танымдық әдіс-тәсілдердің жиынтығы; 2. танымның принципін, формасы мен әдіс-тәсілін құру жөніндегі ілім.

Методология адамның теориялық және тәжірибелік қызметін ұйымдастыру мен түзудің түпкілікті принциптері мен тәсілдерін жүйелі түрде сұрыптап, жан-жақты талдап, олардың қолдану аясын, мүмкіндіктерін, өзара байланысын, шындықтың өз қасиеттері мен заңдылықтарына сәйкестігін анықтап, философиялық-логикалық, танымдық-теориялық] тұрғыдан негіздеп, таным мен қоғамдық тәжірибенің әрі қарай дамуына жол ашады. Философия тарихында методологиялық мәселелер мәдениет дамуының деңгейіне сай шешіліп отырды.

Ертедегі философиялық жүйелерде методологияның негізі салынды. Аристотель ашқан ойлаудың формалары мен заңдылықтары барлық ғылыми зерттеулер мен ғылыми жүйенің құрылысы үшін аса маңызды болды. Жаңа дәуір философиясында жаратылыстану ғылымының қарқынды дамуына байланы-

сты методология теориялық ойлаудың негізіне айналды. Ағылшын философы Ф. Бэкон материяны және оның әр түрлі формаларын материалистік философия принциптері негізінде жан-жақты зерттей отырып, байқау мен экспериментке сүйенетін методологияның ең негізгі, тиімді әдіс деп есептеді.

Р. Декарттың “Әдіс туралы ойлауында” Бэконның эмпиризміне қарсы қойған рационалистік әдісі де белгілі бір философиялық принциптердің салдары болды. Бұл дәуірдегі методологиялық ғылым ретіндегі философия математиканың философиялық құрылысын үлгі ретінде ала отырып, табиғи ғылыми жүйелілікке және дәлдікке ұмтылды. XVII-XVIII ғасырларда дәл ғылымдардың философияға әсерінің ұлғаюы жаратылыстанудың методология ретіндегі механикалық материализмнің кеңінен таралуына септігін тигізді. И.Кант “Таза ақыл” жүйесінің формальды шарттарын ашуға тиіс трансценденталды методология идеясын ұсына отырып, философияны методологияға айналдыруға ұмтылды. Кант одан кейін Г. Гегель қарапайым әдісті кез келген ғылым (механика немесе математика) үшін даму принципі етіп алғысы келмеді.

XX ғасырда ғылым мен техниканың зор жетістіктері, қоғам өміріндегі күрделі өзгерістер, жаһандық мәселелердің туындауы методологияның ілгері дамуына, білімнің ерекше саласы ретінде бөлініп шығуына әкелді. Методологияның 3 деңгейі бар: философиялық, жалпы-ғылыми және жеке-ғылыми философиялық методология – жалпы әмбебап әдіс туралы ілім, таным мен тәжірибенің жалпылама принциптері мен әдіс-тәсілдерінің жүйесі. Жалпы-ғылыми методология ғылыми танымға ортақ жүйелілік, модельдеу, құрылымдық-функционалдық талдау, ықтималдылық секілді әдістерді зерттейді. Жеке-ғылымиметодология жекелеген ғылымдар саласында қолданылатын әдістерді, принциптерді ғыл. танымның деңгейлеріне қатынасында қарастырады. Методологияның деңгейлері бір-бірімен тығыз байланысып, философиялық-методологиялық принциптер мен тұжырымдарды нақтылайды, сондай-ақ терең негізделіп, сұрыпталып, өзінің қолдану аясын, мүмкіндіктерін анықтайды.

2 тақырыпқа әдебиет: 1-21,27, 29, 37, 55, 93-99

3 тақырып. Болондық процесс. Оқытудың кредиттік технологиясының ерекшелігі

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Болондық процесс тарихы жоғарғы оқу орнының білім беру процесіндегі оқытуды ұйымдастыру түрі ретінде.
2. Болондық процесс құжаттары.
3. Қазақстан Республикасындағы болондық процестің іске асырылуы.

Дәріс тезісі:

XXI ғасыр- жаңалықтың уақыты. Бүгінгі таңда елімізде білім берудің жаңа жүйесі қалыптасып, әлемдік деңгейде білім кеңістігі өзіндік ерекшелікпен алға басуға бағыт алуда.

Рухани, ұлттық құндылықты өрістетуге, тәуелсіздіктің ақ таңының нұрлы болуына, елді нығайтуға берік болатын - мықты білім.

Жаңашылдықты пайдалана отырып, жаһандану заманы қоғам өмірінің кез-келген аясында инновациялық-технологиялық дамудың стратегиялық бағытына бет бұруды талап етеді. Бұл бағытты игерудің бағдаршамы-жоғары білім саласы. Кез-келген салада инновациялық тұрғыда ойлап, іс-әрекеттерге баратын бәсекеге қабілетті мамандар даярлау, Қазақстанның инновациялық-технологиялық дамуының негізгі міндеті болып табылады.

Білім саласының парадигмасының өзгеруі болашақ мамандарды дайындауға жалпы қоғам тарапынан көзқарастың түбегейлі өзгеруін талап етеді. Бұл жерде, оқытудың жаңа әдістемелік тұрғыдан жүргізілуі, оқытушының ролінің өзгеруі, Болондық процесс философиясына сай болуы керек.

Дәстүрлі әдісте оқытушы мен студент арасындағы диалог ретінде және оқытушы тарапынан бақылау ретінде қалыптасқан болса, заманауи педагогикалық технологиялар мен жаңа ақпараттар негізінде дәстүрлі әдістің директивтік сипатын жұмсартып, оқытушының ролін түбегейлі өзгерте отырып, оны тек білімнің қазығы ғана емес, әртүрлі ақпаратты игеруде жүйелі басшы ретінде, студенттің жаңаша креативті ойлауын қалыптастыратын және олардың өзіндік шығармашылық жұмысының жетекшісі ретінде қарауға болады.

Біздің Академиямызда кредиттік технология бойынша оқыту 2012-2013 оқу жылынан бастап жүргізіліп келеді. Дегенмен, оқытудың кредиттік технологиясы әлі де болса нақты жүйеленбей отыр. Өйткені бір жағынан оқытушының дәстүрлі білім беру жүйесі (дәріс, тәжірибелік сабақтарда сұрақ-жауап ретінде), екінші жағынан оқыту процесінде әртүрлі жаңа инновациялық әдістерді қолдануға тырысу. Оның ішінде презентациялар, тақырыпты проблемалық мазмұндама ретінде түсіндіру, пікір-талас, кейс-стадиялар, топпен жұмыс істеу, ми шабуылы, сыншыл тұрғысынан ойлау, шағын- ізденістер, Insert (немесе қысқаша түртіп алу негізінде студенттер 7-10 минуттық ассоциативтік эссе жазады), блиц-тест тәсілі, сауалнама, «Бинго» қабылдау, викториналар, іскерлік ойындар, ролдік ойындар, т.с.с.

Оқытудың интерактивтік үлгілерінің негізгі критерийлері : пікір-талас тудыру, оқу материалын еркін баяндау, дәстүрлі дәрістердің аз болуы, студенттің белсенділігін арттыру, топпен жұмыс істейтін тапсырмалардың болуы, семестр бойынша кредит санына байланысты бірнеше аралық бақылаудың болуы, жазбаша жұмыстардың болуы т.т.

Нарықтық қатынастар жағдайында қалыптасып келе жатқан Қазақстандық жоғары білім жүйесі бәсекеге қабілетті кадрлар дайындау барысында, қазіргі таңда білім алушының қызығушылығын ояту принципін көздейді. Демек ЖОО

оқытушылары студенттердің шығармашылық әлеуетін белсендірумен қатар олардың оқуға деген ынтасын арттыру қажет. Сонымен қатар Қазақстан Республикасы азаматының жеке тұлға ретінде қалыптасуы және оның рухани құндылықтар бағыттарының бастау алуын қамтитын педагогикалық міндетте осы ЖОО қабырғаларында орындалады. Өйткені, ЖОО білім беру жүйесі — әр адам өміріндегі білім алудың негізгі құрамдас бөлігі болып табылады. Әрбір индивидтің болашақтағы жан-жақтылығы, оның білімділігі мен зиялылығы, сайып келгенде, бүгінгі әрбір студенттің оқу процесі барысында ізденімпаздылық пен қызығушылық әрекетінің нәтижесінен көрініс таппақ.

Қазіргі қоғамның жаһандық ақпараттылығы да еліміздегі жоғары білім жүйесіне айтарлықтай әсер етіп, онда қолданылып жүрген әдістердің түбегейлі қайта қаралуын талап етеді. Жоғарыда айтып кеткен оқыту әдістерімен көпшілігіміз таныс болып қалдық. Оларды оқыту процесінде пайдалану міндетті екені бәрімізге мәлім. Қорыта келгенде оқытудың бұл әдістері мен құралдарын қолдануды түпкі мақсат етпей, ең алдымен бұл жаңа инновациялық әдістер ЖОО алдындағы білім беру міндеттерін шешудің құралы екенін түсінуіміз керек.

Сондықтан әр әдісті қолданғанда оқу пәнінің нақты спецификасын ескеруіміз керек. Себебі біздің ойымызша оқудың танымал, заманауи әдістерін көзсіз қолдану әрқашан ойдағыдай нәтиже береді деп ойламаймыз.

Алайда ЖОО білім беру процесінде инновациялық әдістерді дұрыс қолдану - еңселі елдің іргесін қалайтын азаматтардың білім алудағы қажеттіліктерін қанағаттандыра отырып, болашақта сыртқы нарықта бәсекеге төтеп бере алатын жоғарғы дәрежедегі мамандар дайындаудың алғашқы сатысы.

3 тақырыпқа әдебиет: 1-21,27, 29, 37, 55, 93-99

4 тақырып. Дәріс сабағын дайындау және өткізу әдістемесі

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Дәріс: ұғымы, қызметі, түрлері және принциптері.
2. Дәріс сабағын дайындау және өткізу әдістемесі.

Дәріс тезісі:

Дәріс – жоғары оқу орындарындағы оқытуды ұйымдастырудың негізгі және заңды, академиялық түрі. Білім алушы үшін аса күрделі саланың бірі. Себебі, көп тыңдауға, көп жазуға тура келеді. Білім алушылар көбіне сөзді, сөйлемнің логикалық құрылымын, олардың мағынасын ғана қабылдап, лектордың айтқанын толық қағазға түсіріп алады. Бірақ дәрістің мазмұны Білім алушының өзіндік ойлау жүйесінің құрамдас бөлігі бола алмайды. Білім алушылар көбінесе дәріс

конспектісін жүйесіз пайдаланып, емтихан кезінде оқулықтың «орнын ауыстыратын» құрал ретінде ғана қолданады.

Дәрісті қалай тыңдау керек? Дәріс мазмұнын білімінің бір бөлігіне айналдыру үшін не қажет ?

Э. Фромм төмендегідей кеңес береді:

I. 1. Ешқашан дәрісті «tabula rasa» деңгейінде тыңдамау қажет. Дәрісті тыңдау үшін де дайындық керек. Ол үшін - дәріс тақырыбымен, ұсынылатын әдебиетпен, қарастырылатын мәселемен, «Жұмыс бағдарламасымен», оқу-методикалық құралдарымен танысу қажет. Өз көзқарасыңыз бойынша тақырыпқа қатысты, қызықты сұрақтарды дайындаңыз.

2. Дәрісті тыңдай отырып, оқытушымен пікір алмасыңыз. Тақырыпқа қатысты өзіңізді қызықтыратын мәселеге жауап табуға тырысыңыз.

3. Конспект дәрістің стенографиялық есебі болмауы керек. Дәрісті ұқыпты, жүйелі, логикалық тұрғыда жазу керек.

4. Естеріңізде болсын: дәріс – бұл «тірі» процесс, өзара әсерлесу, пікіралмасу. Бұл жерде Сіз тек мәлімет сипатындағы білімді жинақтап, жаттап алмайсыз. Дәріс Сізге белгілі бір әсерін тигізуі керек, Сіздің бойыңыздағы өзгерістерге ықпал етуі қажет.

5. Дәріс кезіндегі Сіздің тәртібіңіз өзіңізге, өзге Білім алушыларға, оқытушыға деген өзара сыйластық сатысында болуы қажет.

6. Дәріс кезіндегі оқытушының міндеті Сіздің білімге деген құштарлығыңызды арттырып, біліміңізді жетілдіруге жағдай жасау. Ал жеке тұлғалық қасиеттеріңізді қалыптастырып, оны дамыту үшін үлкен еңбегіңіз қажет. (Э.Фромм. Иметь или быть? -М.: Прогресс. - 1996., с. 57-58).

II. Конспектілеу – білім алушының аудиториядан тыс өзіндік жұмысының негізгі түрлерінің бірі. Конспект (латынша «шолу») – белгілі бір нәрсенің (дәріс, мақала, кітап мазмұны) қысқаша, жазба түрде негізгі мазмұнын, фактілерін, мысалдарын қағазға түсіру. Конспектілеу барысында білім алушының логикалық ойлауы дамиды, сөйлеу мәдениеті жетілдіріледі, есте сақтау қабілеті артады. Конспект жоспардан, тезистерден, қосымша фактілер мен материалдардан тұрады. Конспектілеудің бірнеше жолдары бар. Ауызша айтылған пікірдің конспектісі – дәрістің, баяндамалардың негізгі мазмұнын жазып алуды конспектілеу деуге болады. Дәрісті конспектілеу кезінде білім алушы лектордың берген мәліметімен шектеледі. Бұндай конспектілердің құндылығы автордың тәуелсіз ойы және пікірі көрініс алады. Көптеген ғалымдар, мысалы, Альберт Эйнштейн өз жаңалығын дәріс кезінде ашқан, неміс философы Гегельдің еңбектері оның университеттегі дәрістерінің стенографиялық жазбаша білім алушыры. Дәл дәріс кезінде «творчестволық шабыт» оянады, лектордың барлық білімі аудиторияға беріледі. Сондықтан дәріс мазмұнын дәл қабылдау және оны сақтау аса маңызды. Дегенмен дәріс конспектісі – Білім алушының ойын ары қарай дамытуды көздеген бағыт-бағдар, құрылым, қаңқа. Дәріс жас білім алушы қайта қарап, өңдеп, түсініп,

өзіндік баға беріп отыру керек. Мысалы: «түсініксіз», «жақсы ой», «өте маңызды» т.б. деген сияқты. Конспектіні қалыптастыру түрлері: Мәтіндік конспект - өз сөзімен, мәтіндегі фактілер мен цитаталарды қолдана отырып баяндау. Күрделі конспект – мәтіннің әр бөлігі бойынша тезистер, ескертпелер, қосымша мәліметтер. Жиі кездесетін сөздер бойынша конспект – сөйлемнің мазмұнын беретін сөздерден, абзац, параграфтардан тұруы мүмкін.

4 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 58, 93-99

5 тақырып. Семинар сабағын дайындау және өткізу әдістемесі

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Семинар: ұғымы, қызметі, түрлері және принциптері.
2. Семинар сабағын дайындау және өткізу әдістемелігі.

Дәріс тезісі:

Қазіргі кезде қоғамымызда болып жатқан үлкен өзгерістер өскелен ұрпақтың шығармашылық қабілетін, терен де, жан-жақты ойлай білу, ойын толық жеткізе білу қасиеттерін дер кезінде аша білу, оқытылатын пәнге деген нағыз қызығушылығын тудыру мәселесі оқу орнының алдында тұрған өзекті мәселелердің қатарынан орын алады. Семинар сабағы қазірде алынған білімдерді пысықтау формасы ғана емес, ол сондай-ақ тындаушының өз бетінше ізденуінің, мәселені талдай алудың алғашқы дағдыларын қалыптастыру, ойлау қабілетін мазмұнды түрде одан ары шындай түсу сияқты мәселелерді қамтиды. Ал біздің жоғарғы мектеп жағдайында семинар сабағы әрбір тақырыпта мәселені зерттей алатын жүргізуші және пәннің атап айтқанда, тарих пәнінің осы немесе өзге мәселелермен тікелен айналысатын, ғылым саласын жетік білетін оқытушы арқылы жүргізілетін практикалық сабақтың бір түрі. Семинар сабағында сондай-ақ дәріс тындау нәтижесінде және берілген негізгі әдеби міндеттермен өз бетінше жұмыс жасау арқылы қол жеткізген білімді қорытындылайды. Сабақ өткізу барысында оқытушыға сөйлей білу, өз ойын еркін жеткізе алатын және қорытынды жасау арқылы ол тындаушының көзқарасын, білімі мен мағлұматын, талдау жасай алу деңгейін байқауға, тындаушы өз бетінше дайындық сағаттарында игерген теориялық білімінің дұрыстығын, өз қорытындыларының қисындылығына көз жеткізуге, осы мәселе бойынша мағлұматтарды молынан алуға мүмкіндік береді.

Жоғарғы оқу орындарында гуманитарлық пәндерден жүргізілетін семинар сабақтарының көптеген формаларын қарастыруға болады. Солардың арасында біз семинар сабағын терең, кең ауқымдағы мазмұнды әңгіме түрінде өткізу формасына тоқталмақшымыз.

Кеңейтілген әңгіме семинар сабағының кең тараған формаларының бірі деп қарауға болады. Ол бәріне бірдей көрсетілген міндетті түрдегі және қосымша әдебиеттер арқылы тыңдаушылардың сабақтың жоспарының әрбір көрсетілген сұрағына толықтай дайындығын талап етеді тыңдаушының өз оқу тобының алдында жауап беруі және олардың мәселені жан-жақты ашуға атсалысуы, өз пікірлерін білдіруі және өздерінің көзқарастарын қорғай алуы, т.б. қол жетеді. Семинар сабағын осы кеңейтілген әңгіме түрінде өткізу мәселені талқылауда тыңдаушылардың көпшілігінің әңгімеге қатыстыруға мүмкіншілік береді, бұл жерде әрине олардың сондай-ақ сабақтағы белсенділігін көтерудің барлық мүмкіншіліктерін қолдануға тиімді.

Семинар сабағында сөйлеген әрбір тыңдаушыға және бүкіл топқа алдын-ала дайындалып, негізделген және жүйеленген сұрақтар қою, семинар сабағын айтып тақтаға шыққан өз әріптестерінің күшті және әлсіз жақтарына тыңдаушылардың назарын аудару, дер кезінде оған нұсқау беріп, түсініктемелер жасау, дер кезінде түзету енгізіп отыру, оқу үрдісі барысында әрбір жаңа деректерге тыңдаушылардың ерекше көңіл бөліп отыруы, тыңдаушылар тарапынан кейде естіліп қалатын тың ойларды да уақытында ескеріп, оны кетермелеп отыру жәнет.б. жатады.

Бұл семинар сабағын өткізудің түпкі негізіне топ тыңдаушыларының басым бөлігін тікелей қатыстыру принципі жатады, бұл міндет сабақ өткізуші оқытушыға әрбір тыңдаушыны әңгіме-семинар сабағының тікелей қатысушысы, семинар сабағының алдына қойылған міндеттерді шешу жауабын бірге іздеуге қатысушы ретінде қабылдауды жүктейді.

5 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 64, 92-99

6 тақырып. Практикалық сабақты дайындау және өткізу әдістемесі

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Практикалық сабақ: ұғымы, қызметі, түрлері және принциптері.
2. Практикалық сабақты дайындау және өткізу әдістемесі.

Дәріс тезісі:

Студенттің аудиториялық сабақтар мен МОӨЖ сабақтарындағы негізгі күші сабақты түсінуге, нақты және анықталған мәлімет алуға, жаңа тәжірибелік дағдылар құруға, шығармашылық қабілеттерін дамытуға, өзінің алға ұмтылуы мен тұрақты профессионалдық деңгейіне және өзіндік еңбегіне жұмсалуды тиіс. Егер студент жеке маман ретінде, өзінің осы қасиеттеріне ие болуы керек екенін түсінсе, онда білім алу сапасы мағыналы түрде артады.

Тәжірибелік сабақтарда студенттер өзіндік жұмыс жасағанда байқалатыны, бір жағынан өзара жарысу және білім салыстыру, ал екінші жағынан бір-біріне көмек көрсету, яғни бұл жағдайларсыз жақсы маман тәрбиеленуі мүмкін емес.

Тәжірибелік сабақ барысында тек білім беру ғана емес, сонымен қатар тәрбие мәселесіне де көңіл бөлінеді. Сол себепті тәжірибелік сабақтар кезінде оқушылардың назары төмендегі мақсаттарға аударылады:

- білімдік және танымдық белсенділікті арттыру;
- тәжірибе кезіндегі нақтылық және ұқыптылық;
- өзін-өзі тануға тәрбиелеу;
- көру арқылы қабылдауын дамыту;
- өз жұмысын бағалай білуі;
- оқушылардың ойлау қабілетін жақсарту.

Әрбір дағдыны үйретудің мақсаты - студенттің интеллектін дамыту, олардың логикалық ойлау қабілетін, яғни студенттерді жеке тұлға ретінде дамыту.

Бұларға қол жеткізудегі басты рөлді студенттің өзіндік жұмысы (МӨЖ) атқарады. Өзіндік жұмысты біз тоқтаусыз аудиториялық және аудиториядан тыс ағымдық тапсырмаларды орындау, олардың шешімін табу, презентация және реферат, глоссарий, эссе жазуға дайындық ретінде қарастырамыз. Қорытынды нәтижелері студенттің апталық, семестірлік және емтихан сессия кезіндегі тұрақсыздығын көрсетеді. Семестр соңында аудиториядан тыс және бірнеше дағдылар бойынша бір уақыт ішінде ауырлықтар байқалады, себебі сессия жақындады, өткенді қайталау керек. Студенттер жұмысының осындай тұрақсыздығының бірден бір негізгі себебі, студенттің өзіндік жұмысын жоспарлау кезіндегі кафедра арасындағы байланыстың жоқтығы.

Міндетті өзіндік жұмысты жоспарлаудың негізі - бір семестрге құрылатын өзіндік жұмыстардың графикасы болып табылады. Студенттің өзіндік жұмысы уақыты - бұл студентті өзінің уақытын жоспарлауға және оны тиімді пайдалануға негіздейтін өзіндік стимул. Жақсы талданып, орындалған МӨЖ нәтижелі болуын қамтамасыз етеді. Ол өзінде лекциялық ақпараттың оқылуын, тапсырмалардың шешілуін, жұмыс дайындау мақсатында қаралып, оқылып қысқаша жазылған ақпарат мазмұнын, эссе, жеке өтілмеген тақырыптардың өзіндік қаралуын, практикалық сабаққа дайындығын, бақылау жұмыстарына және реферат пен баяндама жазуға дайын болуын құрайды. Студентті өзіндік жұмыс жасауға тек оған систематикалық түрде көмек беру арқылы, оның күнделікті жұмысын қадағалап, оған қажетті ақпарат беріп, керекті әдебиеттермен қамтамасыз ету арқылы үйретуге болады. МӨЖ әсерлілігі негізінен ақпаратпен қамтамасыз етілуіне байланысты болады, яғни керек ақпарат құралдарының болуы. Тағы бір маңызды рөл атқаратыны компьютердің, интернеттің, техниканың, электрондық кітаптардың қол жетімді болуы. Дайындалған жұмысты кредиттік технология бойынша бағалай келе, мынандай қорытындыға келуге болады:

1. Артықшылықтары - халықаралық дәрежеде ұлттық білімді дәріптейтін нәтиже;

2. Өзгермелілігі - студент өзіндік жұмысқа қалауы бойынша кез-келген пәнді ала алады.

3. Кемшіліктері - аудиториялық сабақтан үлкен дәрежедегі ақпараттың талап етілуі және оған бөлінетін сағаттың аздығы.

Жұмыс берушілер ассоциациясының пікірінше, түлектердің басты қабілеттері мыналар:

- жалпы даму деңгейі мен өзінде бар білімі;

- дәл ойлау қабілеті, үлкен көлемдегі ақпаратты қорытындылап, одан негізгісін алуы;

- алған білімін практикалық тәжірибеде қолдана білуі, топтық жұмыс істей алуы және оқуға ынтасы болуы;

- мақсатының болуы, сол мақсатқа ұмтылуы, өзін маман ретінде әділ бағалай білуі.

Қазақстан Республикасының инновациялық дамуы интеллектуалды дамыған, жеткілікті оқытатын, жан-жақты білімді беретін оқу орындарының түлектерін қажет етеді. Инновациялық білім беру технологиялары жан-жақты практикалық дамыған тұлға мен өмір мен уақытты қажет ететін дара маман құруға бағытталған әрбір педагогикалық күштің арасындағы байланыстырушы ретінде қаралуы көзделген.

Проблемалы-іздену оқыту әдісіне (мұғалім төнірегіне орталықтандырылған): демонстрация әдісі, бағытталған дискуссия, бақыланатын дискуссия, дәріс, талқылау дәрісі, тьюторлық дайындық; фасилитарлық әдіске (студенттің қатысуымен):

1) топтық: миға шабуыл әдісі, топпен жиын, «пресс-конференция», топтағы талқылау, интервью, «дөңгелек стөл», нақты жағдай талдаулары, рөлдік ойындар, имитация, семинар;

2) индивидуалдық әдістер: индивидуалдық есептер, компьютерлық оқыту, білімдік контракт, персонализандырылған оқыту жүйесі, тәжірибебелік сабақ, индивидуалдық консультация; модульдік оқыту әдісіне: проблемалық дәріс, екі адам арасындағы дәріс, диспут, диалог, семинарлық сабақ, аудитория-практикалық жұмыс; ұйымдастырылған маңсаптық әдіске ұйымдастырылған ойындар жатады.

Проблемалы әдістің оқу әдістемелік ерекшелігі ол мұғалімнің оқып жатқандарға белгілі ретпен тәртіп бойынша сұрақ қойып, оған студенттер өзінің бұрынғы білімі мен тәжірибесі арқылы жауап беруі қажет.

Информатизация, технологияция және кибернетизациялауда біз жоғарғы оқу орнында оқыту процесінде информативті-технологиялық әдісті әр түрлі сабақтың берілуінің оқытулық программасын құруға, нақты пәннің керекті жерін оқытуға негізделген.

Оқытушы мен студент 3 түрлі электронды ақпарат қолдануына болады:

- жоғарғы оқу орнының өзі құрған ақпарат;
- Қазақстанның электронды библиотека ресурсынан, интернет web- сайттардан, басқа да ЖОО;

- Шет елдік электронды ақпарат ресурстарынан.

Инновациялық технологиялық әдісті енгізу әрине білім беру жүйесіне эволюциялық процес болып табылады.

Қазір ғаламшардың интеллектуалдық өзгеруінің тенденциясы қаралып ал жаңа заман формасы, әдістер, технологиялар және жоғарғы білім беру ортасындағы инновациялар: ашық білім беру, транснационалдық және кибернетикалық білім беру және т.б.

Ашық білім беру ұйымдастырылған, педагогикалық және инновациялық технология әдіспен түсіндіріледі. Ал оның архитектуралық және структуралық шешімі, ашылған стандартты интерфейс, ақпарат алмастыру форматы мен хаттамалар арқылы қамтамасыз етілген. Ашық білім берудің компоненттері: студенттің өзіндік жұмыс істеуі, виртуалдық университет және дистанциондық білім беру, инновациялық білім беру технологиялары, кейс әдісі, сабақ берудің мультимедиялық әдіс және т.б

Айтып кететін жағдай инновациялық технологиялық әдіс студенттің үздіксіз білім алу концепциясы енгізіледі. Жұмыста мынадай білім берудің жетілдіру тенденциясы белгіленген: жоғарғы білім беру диферсификациясы; оқыту программасының алдағы уақыт талаптарына адаптациясы; LLL (lifelong learning)

- үздіксіз оқыту концепциясына көшу; жоғарғы білім беруді интернализациялау; модульдік оқыту программасын енгізу.

Инновациялық технологиялық әдістің үздіксіз оқыту концепциясының басты тапсырмалары:

- жаңа білім алуға ұмтылып жатқан маман дайындау және де инновациялық әдіс төнірегінде университеттің білім беру жүйесіне жаңа реформалар тағайындау.

- оқытушыларды жаңа проектке дайындалуға міндеттеу арқылы ЖОО, ҒЗЖ мен кәсіпкерліктер арасында қатынас құру, ал ол қаржыландырусыз мүмкін емес.

- оқытушылар мен студенттерге шет тілін үйренуді міндеттеп, сол арқылы Internet ресурстарын, әдебиеттерді пайдалануды жеңілдету.

- дистанциондық оқытуды енгізу, соның арқасында әр пәнге электрондық оқулықтарды енгізу арқылы авторлық қорғауды да шешу.

б тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 58, 93-99

7 тақырып. Білім алушылардың өзіндік жұмыстарын ұйымдастырудың әдістемелік ерекшеліктері

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Білім беру процесіндегі студенттердің өзіндік жұмысының рөлі.
2. Өзіндік жұмыстың ұйымдастырылуы және нысандары. Өзіндік жұмысты бақылау.

Дәріс тезісі:

Бүгінгі таңда қоғамымыздың даму бағытында жан-жақты дамыған, сауатты, саналы азамат тәрбиелеу мәселесі жүктеліп отыр.

Жоғарғы оқу орындарында магистранттардың жеке тұлғасын қалыптастыру, оның рухани әлемін әрдайым байыту, оқуға деген ынта-жігерін арттыру, қоғамдық өмірдегі барлық салалардағы өзгерістер адамның интеллектуалдық күш – жігерін, саналы әрекеті мен ізденімпаздығын, танымдық ой-өрісіннің белсенділігі мен іс-әрекетін шығармашылық сипатта жүзеге асыруды талап етеді.

Оқытушының әрбір өтілетін сабағы қазіргі кездегі заман талабына сәйкес оқыту талаптарына сай болып келуі қажет. Демек, жастарды еңбектің қай саласында да, білім алуда да тек мәлімет жиынтығын меңгеруімен шектелмей, магистранттардың өзіндік іс-әрекетін тиімді ұйымдастыра отырып, сол тұрғыда өз болмысын таныта алатын магистрант етіп даярлау қажет болып отыр.

Әр ғылымның барлық саласында болмысы білім мазмұны мен көлемі қауырт өсіп отырған қазіргі ғылыми-техникалық процесс кезінде бұл міндеттердің жүзеге асуы оқыту үрдісінде магистранттардың өзіндік оқу жұмыстарын оңтайлы ұйымдастырудың тиімді әдістері мен тәсілдерін, оқыту түрлерін, нысандарын іздестіру өзекті сипатқа ие болады. Себебі, магистранттардың өзіндік жұмыстарын арнайы ұйымдастыру оқу үрдісін жетілдірудің негізгі шарты болып табылады.

Қазіргі таңда сай өзіндік іс-әрекетін жаңа жағдайға байланысты оңтайлы ұйымдастыра білуі тиіс.

Магистранттың өзіндік жұмысы - болашақ мамандарды даярлаудың және білім сапасын арттырады. Осыған орай жоғары оқу орындарында әр білім алушыдан ой еңбегінің ұтымды әдістерін білуі, яғни аз уақыт кетіріп қажетті ақпаратты іздеп және меңгеруді, фактілер, теорияны, тұжырымдамаларды жүйелеп және жіктей білуді, өз көзқарасын нақты айтып және дәлелдей білуді үйренуі талап етіледі.

Магистранттың өзіндік жұмысы – бұл магистранттың дидактикалық тапсырмаларды өзінше орындауға, танымдық әрекеттерге қызғушылығының қалыптасуына және нақты бір ғылым саласында білім жинақтауына бағытталған магистранттың оқу әрекетінің ерекше түрі.

Өзіндік жұмыс магистранттардың шығармашылық қабілеті мен біліктерін дамытуда олардың барысында тиімді, әрі өнімді еңбек етуіне мол мүмкіндіктер жасайды. Өзіндік жұмысты оңтайлы ұйымдастыру елеулі практикалық міндет және маңызды ғылыми проблема болып табылады.

Магистранттардың өзіндік жұмысын ұйымдастырудың мәнін дидактикалық тұрғыда қарастырғандар: А.Е. Абылқасымова, Н.А. Адельбаева, С.И. Архангельский, М.В. Буланова-Топоркова, М.Г. Гарунов, И.И. Кобыляцкий, Р.Н. Низамов еңбектері арналған.

Өзіндік жұмысқа берілетін анықтамалардың әртүрлігіне қарамастан, оларды бірнеше шағын топқа бөлуімізге болады.

И.Т. Протасовтың ойынша, өзіндік жұмыс біліктілік пен іскерлік жиынтығы.

Г.Н. Кулагина өзіндік жұмысты магистранттың іс-әрекет құралы белсенділігі мен өз бетімен білім алуға дайындығы деп түсінеді.

Г.Н. Дари өзіндік жұмыстың мәнін былайша айтады. Бұл жұмысты студент өз бетімен орындайды, ол өзінің біліміне, іскерлігі мен сеніміне, өмірлік тәжірибесі, дүниетанымына сүйене отырып атқарады.

Жоғарғы оқу орындарында жүріп жатқан түбегейлі өзгерістерге байланысты МӨЖ-дің маңызы артқанын, ондағы оқытушының орнын, кредиттік оқыту жүйесінде оны ұйымдастырудың кейбір ерекшеліктері мен мәселелерін отандық зерттеушілер С.Е. Калдыкозова, А. Головчун және ресейлік зерттеушілер Е. Галицких, Ю. Попов пен В. Оробинский, И.Г. Ковалевский, Г. Ларионова еңбектерінде қарастырылады.

Педагогика-психология ғылымында, өздігінен білім алу, магистранттардың ақыл-ойының дамуының жоғарғы көрсеткіші деп қарастырылады.

Өзіндік жұмыстары әр түрлі әдістер арқылы іске асырылады, мысалы: жаттығу, кітаппен жұмыс істеу, бақылау, есеп шығару, эксперимент жүргізу т.б.

Магистранттардың өздігінен орындайтын жұмыстарының бір жаттығулар мен тапсырмалар болып табылады. Сондықтан жоғарғы оқу орындарында әрбір курста оқытушылардың басшылығымен магистранттар жаттығуларды өз бетімен жұмыс істеуге ұмтылады.

Магистранттардың өзіндік жұмысы болашақ маманның шығармашылық ойлауын, танымдық қызығушылығын және арнайы білім алуын қамтамасыз ететіндіктен жаттығулардың маңызы зор.

Р.С. Немов төмендегідей қорытынды жасаған: «Білік дағдылардың барлық түрлерін қалыптастыруда жжаттығулардың маңызы зор. Олардың негізінде дағдылар автоматтандырылып, біліктілер жетіледі. Ал күнделікті, жүйелі жаттығуларсыз, білік, дағдылар өз қасиеттерін жоғалтады».

Өз бетімен жұмыстың маңыздысы - магистранттың өз беттерімен орындай алуларына, оқуға белсенділігінің артуына, шығармашылығын қалыптастыруға ықпалы мол. Өз бетімен жұмыс жасау барысында магистрант Р.Сүлейменов өздігінен істейтін жұмыстарды әрекет сипатына қарай жаттығу, зерттеу

шығармашылық жұмыстар деп топтастырады. «Шығармашылық еңбекте магистранттың іскерлік қабілеті, білім көлемі, білім молдығынан туатын толық дербестігі айқын көрінуі тиіс». Шығармашылық жұмыстар магистранттардың дүниетанымына, ізденімдік қабілетінің дамуына, тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етеді. Онымен қатар өздігінен ой қорытып, шешім шығаруға, дұрыс сөйлеп, сауатты жазуға, тіл байлығын арттыруға жәрдемдеседі.

Оқытушының сабаққа дайындалғанда өзінің әрекеттерін ойластыруымен шектелмей, деңгейіне қарай магистранттың әрекетіне мән беруі тиіс.

Өзіндік жұмыстың түрлері сан алуан. Оларды топтастыру-өте күрделі мәселе. Сондықтан магистранттардың өзіндік жұмыстарын таныстыру үшін бірнеше шарттар мен белгілерді ескеру керек.

Оқытудың мақсат міндеттеріне және пәннің мазмұнына, оқыту әдістерінің ерекшеліктеріне, магистранттың даму дәрежесіне қарай өзіндік жұмыстарды бірнеше топқа бөлуге болады. Оның негізгі жиі кездесетін бір тобы - сабақ мақсатына қарай қолданылатын жұмыстың түрлері. Олар мыналар:

- жаңа білімді меңгеруі;
- жаңа білімді бекіту;
- білім мен дағдыларды қайталау, бақылау және тексеру.

Магистранттардың жұмыстарының барлық топтарын оқытушы оқыту барысында жүйелі түрде әрқайсысын өзіне тиісті жерінде қолдануға міндетті және оның бір ерекшелігі – оқыту үрдісінің барлық кезеңдерінде қолдануға болады. Сондай-ақ магистранттармен жүргізілетін өзіндік жұмыстары олардың таным, іс-әрекеттерінің ерекшеліктеріне қарай әр түрлі бағытта ұйымдастыруға болады.

Уақытты тиімді пайдаланып, оқушының өз бетімен тапсырманы орындауына ұдайы жағдай жасалуы қажет. Ол үшін мынадай міндеттер орындалу керек:

- Магистранттарға өзіндік жұмыстар туралы түсінік беру.
- Магистранттардың өз бетімен тапсырма орындау әдістерін таныстыру.

Өзіндік жұмыстарды ұйымдастырудың негізгі шарттары мыналар:

1. Оқытушының нақты тапсырмалар беруі;
2. Жұмысты орындаудың және аяқтаудың дербестігінің өзара байланысы;
3. Жұмысты орындаудың және аяқтаудың уақытын белгілеу;
4. Олардың жұмысты өз еркімен және қалауымен істеуі.

Магистранттардың өзіндік ұмысын ұйымдастырудың маңызы өте зор. Өйткені, сол арқылы магистранттардың іс-әрекетінің дербестігі артады.

Магистранттың өзіндік жұмысы кез-келген пәнді оқуға өзіндік жұмыстың орындалу әдістерінің қалыптасуына бағытталғанымен, бұл жұмыс магистранттың ғылыми, оқу кәсіби қызметін қалыптастырып, мәселелерді өзіндік шешуіне оптималды шешімдерді қабылдауға, дағдарыстық жағдайлардан шығуға арналған.

Жоғарғы мектептің орта мектептен ең басты айырмашылығы - оқыту жұмысының әдісі және оқушылардың жеке деңгейі болып табылады.

Жоғарғы оқу орындарында магистрант білімді өзі жинап, ғылымды өзі таниды, ал оқытушы тек магистранттардың танымдық қызметін ұйымдастырады және бақылайды. Сондықтан магистранттың өзіндік жұмысы оқыту қызметінің барлық түрлерінің міндеттерін аңқытайды.

Сонымен қатар, магистранттардың өіндік жұмыстарының тәрбиелік мағынасы өте зор. Өйткені, бұл жұмыс-студенттің білім алудағы жеке жұмысын ғана емес, қазіргі заманғы жоғарғы кәсіби маманды тұлға ретінде қаплыптасуына мүмкіндік береді.

Магистранттың өзіндік жұмысы ұйымдастыру жоғарғы оқу орындарындағы негізгі нормативті құжаттармен сәйкестендіріліп, жүзеге асады.

Магистранттың өзіндік жұмысын белсендірудің тәсілдері ұйымдастырушылық және әдістемелік болып бөлінеді. Әдістемелік жағынан белсендіру қолданылған әдіс-тәсілдерге, магистранттың өзіндік жұмысының формалары мен ұйымдастыру құралдарына байланысты.

Өзіндік жұмысты оқытушының дұрыс басқара білу және магистранттардың дербестік әрекетінің дәрежесі артып отыруы-осы жұмыстың белгілері болып табылады.

Магистранттың өзіндік жұмысының маңызын толығырақ түсіну үшін, оның атқаратын негізі мен міндеттерін атап өткен жөн болар.

1. Магистранттардың дербестік қабілетін мейлінше арттыру.
2. Олардың алған білімінің саналылығы мен беріктігін қамтамасыз ету.
3. Магистранттарға оқуға қажет біліктер мен дағдыларды қалыптастыру.
4. Таным ақыл-ой қабылетін дамыту.

Сонымен, өзіндік жұмыс магистранттардың шығармашылық әрекеті мен ынтасын дамытуда зор әсер білдіреді, қайсарлық, табандылық, батылдыққа тәрбиелеуде және қалыптастыруда көздеген мақсатқа жетуге және жеке тұлғаны сапалық қасиеттерін жетілдіруге зор мүмкіндік береді.

7 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 34, 38, 45, 64, 93-99

8 тақырып. Білім алушылардың білімдерін бақылау және бағалау

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Білім алушылардың білімін бақылау және бағалау: ұғым, қызметі, принциптері.
2. Білім алушылардың білімін бақылау және бағалау түрлері мен әдістері.

Дәріс тезісі:

Білім алушылардың аралық аттестаттауын ұйымдастыру және өткізу офис - регистратор бөліміне жүктеледі.

Білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау пәндік оқу бағдарламаларына байланысты мына түрлерді қамтиды: ауызша сұрау, жазбаша бақылау, құрама бақылау, пікір сайыстар, дөңгелек столдар, кейс – сатылар, тесттер мен үй тапсырмаларын сұрау. Емтихандар ауызша немесе тест түрінде өткізіледі. Ауызша түрде бір күнде екі немесе одан көп емтихан тапсыруға рұқсат етілмейді. Тест нысаны кезінде екі немесе одан да көп пәндердің бейіндік және жақындық принципін сақтай отырып, емтихан кешенді түрде өтуі де мүмкін. Әрбір оқу пәні бойынша емтиханды өткізудің нысандары мен тәртібі факультет кеңесінің шешімімен белгіленеді. Емтиханға келген білімалушылардың қолында студенттік билет болуы керек.

Пән бойынша оқу жоспарына сәйкес бақылау түрі курстық жұмыспен (жобамен) анықталады. Курстық жұмысты (жобаны) қорғау пән бойынша қорытынды баға есебіне жатады.

Межелік бақылау бір академиялық кезең аралығында, бір оқу пәні шеңберінде кемінде екі рет өткізіледі.

Білім алушыларды аралық бақылау, бұл оқу бағдарламасына сәйкес пәнді оқып болғаннан соң, оны игеру деңгейін бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім. Университетте білім алушылардың аралық бақылауы және емтихан сессияларының кезеңділігі мен ұзақтылығы мамандықтың оқу жұмыс жоспары және ЖОО - ның ғылыми кеңесінде бекітілген академиялық күнтізбеге (оқу процесінің кестесіне) сәйкес жүргізіледі.

Білім алушылардың оқудағы жетістіктерін тексеру емтихан сессиясы кезінде оқыған пәндері бойынша емтихандар тапсыру түрінде жүргізіледі. Университеттің ғылым кеңесінің шешімімен емтихан тестілеу нысанында жүргізіледі. Магистранттардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық аттестаттау өткізудің тәртібі Магистратурада білім алушылардың үлгерімін ағымдық бақылау бакалаврият студенттеріндегідей тәртіппен жүргізіледі. Магистранттарда аралық аттестаттау оқу жұмыс жоспарына, академиялық күнтізбе мен кәсіптік оқу бағдарламаларына сай емтихан тапсыру және сараланған сынақтар түрлері бойынша жүргізіледі. Аралық аттестаттаудың мерзімділігі мен ұзақтығы университет ғылыми кеңесі бекіткен академиялық күнтізбе мен мамандықтың оқу жұмыс жоспарына сәйкес белгіленеді. Емтихандар бекітілген кестеге сәйкес аралық аттестаттау кезінде тапсырылады.

Емтихандардың кестесін жасау офис регистраторға, ал оқу кестесін жасау университеттің тиісті факультетінің деканатына жүктеледі. Емтихан кестесін оқу ісі жөніндегі проректоры бекітеді және емтихан басталғанға дейінгі екі аптадан кешіктірілмей білім алушылар мен оқытушылардың назарына жеткізіледі.

Емтиханға жіберу нақты пән бойынша жіберілу рейтингі бағасы анықталатын үлгерімнің ағымдық бақылау бағасының негізінде жүзеге асады.

Жіберілу рейтингісі нен оң баға ала алмаған білім алушылар қорытынды бақылауға (емтиханға) жіберілмейді. Курстық жұмысты (жоба) тапсырмаған білім алушылар сол пән бойынша емтиханға жіберілмейді. Факультет басшысы кей жағдайда (сырқатына, отбасы жағдайына немесе басқа да объективті себептерге байланысты) білім алушыға жеке кестесі бойынша емтихан тапсыруға рұқсат ете алады. Факультет басшысына аурулығы, сәбидің дүниеге келуі, жақын туыст арының қайтыс болуы, қызметтік немесе оқу іссапарында болуына байланысты жағдайларды растайтын анықтамалар тапсырылған жағдайда білім алушыға жеке кесте бойынша емтихан тапсыруға рұқсат беріледі. Емтихандық сессия кезеңіне жоғары оқу орны басшысының бұйрығымен апелляцияланатын пән бейініне сай біліктілігі бар оқытушылардан тұратын апелляциялық комиссия құрылады.

Емтихандар тест немесе ауызша түрде өткізіледі. Емтихан тест түрінде тапсырылғанда пәндердің бейінділігі мен ұқсастығына байланысты екі және одан да көп пәндерден кешенді емтихан белгілеуге рұқсат етіледі. Оқу пәні бойынша аралық аттестаттау өткізу кезінде академиялық кезеңдегі емтиханнан алған бағасы мен ағымдық бақылаудан (жіберілу рейтинг бағасы) алған орташа баллы ескеріледі. Әр пән бойынша емтихан аяқталғаннан кейін білім алушыларға қорытынды баға университет студенттеріне қойылатындай тәртіппен қойылады.

Емтихандық ведомосы барлық оқу кезеңі бойынша білім алушылар жинаған кредиттер санын есептеумен айналысатын офис регистраторға тапсырылады. Білім алушылар барлық емтихандарды жұмыс жоспарына, жеке оқу жоспарына және оқу бағдарламаларына сәйкес тапсырады. Білім алушылар қосымша оқу түрлерінің пәндері бойынша да емтихан тапсыра алады, нәтижелері емтихан ведомосына және білім алушының жеке ведомосына жазылады. «Қанағаттанарлықсыз» бағаны оң бағаға қайта тапсыру үшін білім алушы пән бойынша оқу жұмыс жоспарында көрсетілген барлық оқу сабақ түрлеріне қайта қатысып, емтиханға жіберілу рұқсатын алады және қорытынды бақылау тапсырады. Қорытынды бақылаудан алынған қанағаттанарлық бағаны жоғарылату үшін осы аралық аттестаттау кезеңінде емтиханды қайта тапсыруға рұқсат етілмейді. Қорытынды бақылаудың нәтижесімен келіспеген білім алушы емтиханнан кейін (келесі күні) апелляция беруге құқығы бар.

Пән бағдарламасын толық орындаған білім алушы емтиханға келмеген жағдайда емтихандық ведомосындағы фамилиясының тұсына «келген жоқ» белгісі қойылады. Дәлелді себептерге байланысты келмеген жағдайда факультет басшысының өкімімен емтихан тапсырудың жеке кестесі белгіленеді. Дәлелді себептері болмаған жағдайда «қанағаттанарлықсыз» бағасы қойылып, жазғы қосымша семестрге қалдырылады. Транскриптке магистранттың барлық қорытынды бағаларымен қоса қайта тапсырылған емтихан нәтижелері де жазылады. Оқу жылы аяқталғаннан кейін емтихандық сессиялар

қорытындысының негізінде жоғары оқу орны басшысының бұйрығымен жоғары оқу орнынан кейінгі білім алушыларды курстан курсқа көшіру жүзеге асырылады. Осы мақсатқа сәйкес көшіру балы белгіленген. Курстың бағдарламасын толық көлемде орындаған, бірақ ең төменгі көшіру балын ала алмаған білім алушыларға өз үлгерімінің орташа балын көтеру мақсатында жазғы семестрде ақылы негізде жекелеген пәндерді қайта оқуға және сол пәндер бойынша қайта емтихан тапсыруға мүмкіндік беріледі. Емтихан қорытындылары және емтихан сессиясы аяқталғаннан кейін оқу процесін жақсарту жөніндегі ұсыныстары кафедра, отырысының талқылауына шығарылады. Жоғары оқу орнынан шығарылған тұлғаға білімі аяқталмағандығы туралы Анықтама беріледі. Магистранттарды қорытынды аттестаттаудан өткізудің тәртібі

Магистранттарды қорытынды аттестаттау академиялық күнтізбеде және мамандықтардың оқу жұмыс жоспарында қарастырылған мерзімде кешенді емтихан тапсыру және магистірлік диссертация қорғау түрінде өткізіледі.

Қорытынды аттестаттауға оқу жұмыс жоспары мен оқу жұмыс бағдарламалары талаптарына сай оқу үрдісін аяқтаған білім алушылар жіберіледі. Бітіруші курстың білім алушылары жұмыс және жеке оқу жоспары талаптарын және оқу жұмыс бағдарламасын орындамаса жазғы семестрден өткізілместен оқу курсына қайта оқуға қалдырылады. МАК құрамына оның мүшелерінің құқықтарымен бірдей мыналар кіреді: магистратура мамандықтары бойынша - шығаратын мамандарының бейініне сәйкес келетін ғылыми дәрежесі, немесе ғылыми атағы немесе академиялық дәрежесі бар тұлғалар (бейіндік магистратура үшін құрылған МАК-тың құрамына, сондай-ақ шығаратын мамандарының бейініне сәйкес келетін жоғары білікті мамандар).

МАК-тың сандық құрамын университет белгілейді, жоғары оқу орны басшысының бұйрығымен 31-ші желтоқсаннан кешіктірілмей бекітіледі және ол бір күнтізбелік жыл бойы қолданыста болады. Магистранттарды қорытынды аттестаттауға жіберу ЖОО бұйрығымен тізім бойынша бекітіліп, қорытынды аттестаттау басталуынан 2 апта бұрын МАК-қа тапсырылады.

Мамандықтар бойынша кеш енді емтиханға магистратура мен докторантураның кәсіптік оқу бағдарламасының міндетті базалық және бейіндік компоненттерінің пәндері кіреді.

Кешенді емтихан келесі нысандардың біреуі бойынша өткізіледі: ауызша, жазбаша бекітілген пәндерден тест.

Кешенді емтиханның бағдарламасын өткізілу нысанын және тапсырмалар мазмұнын жоғары оқу орыны осы кешенді емтиханға енген пәннің оқу бағдарламасы негізінде өздері әзірлейді.

Магистр немесе докторлық бағдарламаларды іске асыратын жоғары оқу орындары тесттік тапсырманы, олардың түрлерін (ашық, жабық, аралас) және тестілеудің өткізілу технологиясын өздері әзірлейді.

Кешенді емтихан: магистрлік диссертацияны қорғауға дейін 1 ай бұрын; докторантуралық диссертацияны қорғауға дейін 3 ай бұрын қабылданады.

Кешенді емтихан нәтижелері магистратура мен докторантурада әрбір білім алушы бойынша осы Ереженің 8-қосымшасына сай белгіленген нысандағы хаттамамен ресімделеді. МАК отырысының хаттамасын бітіртіп шығарушы кафедраның оқу-көмекші қызметкерлері арасынан тағайындалған МАК-тың құрамында бекітілген хатшы жүргізеді.

8 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 34, 38, 45

9 тақырып. Заңгерлік пәндерді оқытудың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Оқу-әдістемелік құжаттар: ұғымы, түрлері, ерекшеліктері.
2. Оқу-әдістемелік құжаттарды өңдеу және дайындау тәртібі.

Дәріс тезісі:

Оқу-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру және жүзеге асыру Ережесі

Білім беру ұйымдарында оқу-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру осы Ережесі (бұдан әрі – Ереже) Қазақстан Республикасының „Білім туралы” Заңының 5-бабы 25 тармақшасына сәйкес және білім беру ұйымдары мен тиісті инфрақұрылымдарда оқу-әдістемелік жұмысқа басшылық жасауды және үйлестіруді жүзеге асыру үшін әзірленген. Пәннің оқу-әдістемелік кешені (ПОӘК) пәннің мазмұны мен құрылымын, оның оқу жүйесіндегі орны мен маңызын анықтайтын негізгі білім беру бағдарламасының бөлігі болып табылады. ПОӘК теориялық білімдерді зерделеуде және жүйелендіруде, пән саласында, сондай-ақ ақпараттық технологияларды пайдаланып қашықтықтан білім алу жүйесінде немесе дәстүрлі білім алу жүйесінде тәжірибелік дағдыларды қалыптастыруда білім алушыға көмек беруге арналады. ПОӘК-не теориялық материалдан басқа, практикалық тапсырмалар және өзін-өзі бақылауға арналған сұрақтар, тест сұрақтары ж.т.с. кіреді.

ПОӘК келе сі құжаттар негізінде құрылады: – ҚР Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты (МЖМБС);

– типтік оқу жоспары;

– пәннің типтік оқу бағдарламасы.

Мектептің ғылыми-әдістемелік кеңесіне ПОӘК-ң МЖМБС мен оқу жоспарына сәйкестігін бақылау ұсынылады. ПОӘК-ң шамамен алынғадағы құрамын, оны бекіту және өзгерту тәртібін қарастырайық. Пәннің оқу - әдістемелік кешені (ПОӘК) мектептің ғылыми - әдістемелік кеңесінің отырысында қаралып, бекітіледі. ПОӘК материалдары электрондық және

бумаланған қағаз түрінде рәсімделеді. Бірінші бетіне барлық материалдардың тізімдемесі және ПОӘК мазмұнына мерзімі көрсетіліп енгізілген өзгертулер мен қосымшалар тізімін сақтайтын актуальдандыру беті тіркеледі.

Пәннің оқу - әдістемелік кешеніне мына материалдарды енгізу ұсынылады: - пәнге сәйкес МЖМБС талаптары(техникалық және кәсіптік білім беру үшін); - типтік оқу бағдарлама (міндетті компонент пәнде рі үшін) немесе жұмыс оқу бағдарламасы (қолданбалы курстар үшін); - Силлабус (Syllabus) – білім алушыға арналған пәннің оқу бағдарламасы; - осы курс бойынша оқулық пен оқу - әдістемелік құралдар; - міндетті түрде негізгі, қосымша және электрондық әдебиеттердің бар болуы көрсетілген пәннің оқу - әдістемелік қамтамасыздандырылуының картасы; - лекциялар кешені (негізгі теориялық, иллюстрацияланған және үлестірмелі материал, өзіндік дайындалуға арналған бақылау сұрақтары, ұсынылатын әдебиет тізімі); - семинарлық/практикалық, зертханалық сабақтардың жоспарлары; - практикалық, зертханалық жұмыстарды орындауға арналған, оқу жобаларын, күрделі есептемелер мен графикалық жұмыстарды орындауға, сонымен қатар БӨЖ тапсырмаларына дайындық жасауға арналған әдістемелік нұсқаулар; - білім алушының өзіндік жұмысына (БӨЖ) арналған материалдар: үй жұмыстарының мәтіндері, БӨЖ тақырыптары мен тапсырмалары, тақырыптар бойынша өзін - өзі бақылауға арналған материалдар, орындау барысында еңбек сіңіруінің көлемі мен пайдаланатын әдебиеттер көрсетілген жұмыстардың басқа түрлері бойынша тапсырмалар; - білім алушының оқу жетістіктерін бақылауға және бағалауға арналған материалдар: жазбаша бақылау тапсырмалары, рейтингтік бақылауға өзіндік дайындалуға арналған сұрақтар тізімі, пәннің ерекшеліктеріне байланысты оқытушы қолданатын емтихан билеттерінің сұрақтары мен өзгеде материалдар; - оқу сабақтарын бағдарламалық және мультимедиялық сүйемелдейтін материалдар тізімі; - мамандандырылған кабинеттер мен зертханалар тізімі. ПОӘК – ң келесі түрдегі құрылымы және құрастыру тәртібі ұсынылады:

1. Типтік оқу бағдарламасы – тақырыптар тізімін, тақырыптар мен тақырыпшаларға біріктірілген сұрақтар номенклатурасын, оларды оқытудың ретін, курстың негізгі бөлімдеріне жұмсалатын уақытын реттейтін құжат. Бағдарламада пәннің мақсаты мен міндеттері, оның басқа пәндермен байланысы, тақырыптар мазмұны сипатталып, пәнді оқығаннан кейін білім алушының игерген білімдері, икемділіктері, дағдылары мен күзiреттiлiктер саласы және түрi анықталады. Бағдарламада оқыту сабақтарының түрлері, пәнді толық игеру үшін пайдаланатын оқулықтар мен оқу - әдістемелік құралдар тізімі көрсетіледі.

2. Оқу жұмыс жоспары – ПОӘК негізін құрайтын, қолданбалы курстардың мазмұны мен құрылымын, осы бейін бойынша дайындау жүйесіндегі оның орны мен маңызын регламенттейтін базалық әдістемелік құжат. Пәннің қысқаша мазмұнын, көлемін және курсты оқытудың ретін, сонымен қатар білім алушының білімін бағалау түрлерін (ағымдық, межелік, қорытынды: реферат, бақылау

жұмысы, тест, жоба, сынақ, емтихан) анықтайтын оқытушының негізгі жұмыс құжаты (Қосымша 1).

3. Силлабус (Syllabus) – білім алушыға арналған пәннің оқу бағдарламасы. Силлабустың келесі құрылымы ұсынылады: - оқытушы жайында мәліметтер(оқытушының тегі, аты, әкесінің аты, дәрежесі, жұмыс өтілімі, атқаратын қызметі, байланыс ақпарат); - пән туралы ақпарат (пәннің атауы, кредит саны, лекция, практика(семинар), немесе зертханалық сабақтар саны, семестр, өткізу орны); - пререквизиттер (Prerequisite) - оқылатын пәнді игеру үшін қажетті білім мен дағдыларды қамтитын пәндер. Осы пәнді терең және толығырақ игеру үшін алдын - ала оқылатын пәндерден қажетті білімдер, икемділіктер мен дағдылар қабылданады; - постреквизиттер (Postreguisite) - осы пәнді оқығаннан кейін меңгерілген білім, икемділіктер мен дағдыларды қажет ететін пәндер; - бағалау туралы ақпарат (білімді бағалау шкаласы, білімді бағалау өлшемі, жұмыс түрлерінің тізімі және олардың орындалуына қойылатын талаптар); Силлабуста тақырыптарды оқып үйрену реті басқа пәндермен пәнаралық байланыстың қосарланушылығына жол бермей сақталуы керек. Сонымен қатар ғылымның, өндірістің, техника мен мәдениеттің жетістіктерін есепке ала отырып оқытуда үздіксіздік пен сабақтастықтың жүзеге асырылуы қамтылу керек. Оқытылатын пәннің қазіргі уақыттағы маңызын көрсету үшін бағдарламаны жыл сайын жаңарту керек.

9 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 57, 93-99

10 тақырып. Педагогикалық шеберлік және оқытушының жеке тұлғасы

Дәріс 1 сағат

Жоспар:

1. Оқытушының педагогикалық шеберлігінің ұғымы, оның өлшемі.
2. Педагогикалық шеберліктің қалыптасуы және оқытушы тұлғаның әсер етуі.

Дәріс тезисі:

Педагогика ғылымында «оқытушы – ұйымдастырушы» тұжырымдамасымен бірге басқа да түсініктер қолданыста кездеседі. Олардың ішінде әсіресе өзінің өміршеңдігін практикада әлдеқашан дәлелдеген «ұстаз – шебер» тұжырымдамасын атауға болады.

Бұл тұжырымдама оқу мақсаттарымен тығыз байланысты. Шетел педагогтары оқу/оқыту нәтижелерінің төрт деңгейін ажыратады (оларды оқу/оқытудың мақсаттары деп те түсінуге болады):

1. Танысу (*discovery*) – белгілі бір сала (пән, мамандық) бойынша негізгі ұғымдар, атаулар, түсініктер мен әрекеттер ретімен танысу.

2. Негізін игеру (*literacy*) – белгілі бір сала (пән, мамандық) бойынша негізгі ұғымдар, әрекеттер мен олардың ретін қайталау немесе сипаттау қабілеті.

3. Игеру (*fluency*) – белгілі бір сала (пән, мамандық) бойынша негізгі ұғымдар мен әрекеттердің ретін нәтижелі түрде қолдану.

4. Толық меңгеру, шеберлік (*mastery*) – белгілі бір сала (пән, мамандық) бойынша негізгі ұғымдар мен әрекеттердің ретін нәтижелі түрде қолдану және басқаларға білім мен біліктерді игеруге және бекітуге көмек беру.

Осы тұрғыдан алғанда ұстазды - шеберлікке ынталандырушы, шәкіртті – шеберлікке ұмтылушы, ал оқу/оқыту процесін – шеберлікке үйрену/үйрету деп атауға тұрарлық. Таным процесін осылайша түсінуді Изабель Бек «таным шеберінің қолында көмекші болып жүру» деп атайды (Bess, Icbael, and McKeown, Margaret. «Outcomes of History Instruction: Paste-Up Accounts». In *Cognitive Instructional Processes in History and Social Sciences*. J.F.Voss and M.Carretero (Eds.). Hillsdale, NJ: Earlbaum, 1994).

Әрине бұл ұстаным адамзат тарихынан мықтап орын алған түсінік. Сократ, Платон мен Аристотельдің шәкірттері үнемі ұстазының қасында болып, олардан адам болуды, шебер болуды, өмір сүруді үйренген.

Ислам дініндегі сопылық ағымда да үйренудің осындай үрдісі басым болған. Сопы атану үшін пірдің (ұстаздың) қол астында көптеген жылдар бойы шәкірт (мүрид) болып, оның айтқанын екі етпей (мүридтің басты қағидасы: «*Пір алдында кебіншінің қолындағы мәйіт секілді болу керек*»), одан көрген-білгенін көңілге тоқу керек болған. Бір-екі жыл ішінде пірден үйреніп шығу мүмкін емес деп есептеген сопылар. Сондықтан да олар ұзақ жылдар бойы пірдің қарамағында жүріп, ең ауыр да лас жұмыстарды атқарып (мәселен базарда қайыр сұрау немесе әжетханаларды тазалау), тәкаппарлығын жойған кейін ғана сопы шапанын (*хирка*) жамылуға рұқсат алған.

Үйренушінің өз бетімен емей, біреудің жетекшілігімен үйренгені тиімді және нәтижелі болмақ. Ұстаз сонда өнеге тұтар үлгі және таным және ойлау әрекеттерін көрсететін шебер болып, ал шәкірт өзіндік білім құрастыру үшін ұстазының тәсілдері мен әдістерін таңдаушы әрі қолданушы рөлдерін иемденеді.

Психологтар Жан Пиаже мен Анри Валлон, физик Поль Ланжевен негізін салып, оқу/оқыту мен баланың (тұлғаның) қалыптасу практикасына интенсивті, белсенді әрекеттерді енгізуді мақсат тұтқан «Жаңа білімнің француз тобы» (JFEN) атты бірлестіктің педагогикалық идеялары да «шеберлік» ұғымына негізделеді. Олар оқу/оқыту процесін тұлға дамитын «шеберхана» деп атаған, демек мұндағы ұстаздар «шебер» рөлін атқарған. Бұл бірлестік білім саласында келесі қағидаларды ұстанған:

1. Үйрену/үйрету мақсаты – жаңа көзқарастағы тұлға.

Бұл - өзіндік пікірі бар, өзіндік тұрғыдан әрекеттене білетін, әлеуметтік жауапкершілігі мен ұйымдастыру қабілеттері жоғары, өз өмірі мен қоршаған әлемге позитивті ықпал жасап, оларды жағымды тұрғыдан өзгерте білетін тұлға.

2. Баланың бәрі де қабілетті.

Әрбір баланың барлық әрекеттерге деген қабілеті бар: кез келген бала жаратылыстану мен гуманитарлық білімдерді, барлық өнерлерді меңгере алады. Мұнда мәселе тек әдістемеді, яғни баланың қалай үйренуінде, оны қалайша үйретуде.

3. Тұлғаның дамуы мен үйрену/үйретудің интенсивті әдістері.

Мұнда келесі ұстанымдар қадағаланады:

- Ұстаз шәкіртін өзіне тең тұлға ретінде қабылдауы керек.

- Білімді дау мен күдік туғызбайтын ақиқат ретінде бермей, үйренушілердің білімді өздігімен құрастыруына жол беру. Үйренушілер ақпаратты күмән және сын тұрғысынан жан-жақты қарастырып, проблемаларды шығармашылықпен шешу керек.

- Пікірлер мен шешімдердің көптігі, басқалардың көзқарасы мен идеяларына деген төзімділік пен сыйласымдық қуатталады.

4. Ұстаздың жаңа тұлғасы.

- Ұстаз – шебер. Ол авторитарлы, бала тұлғасын жаныштайтын ұстанымдардан бас тартып, шәкіртін сыйлайды, оның үйренуіне мүдделі болады. Ұстаз сенім атмосферасын қалыптастырып, мейірім жайлаған орта құрастырады, қарым-қатынасты бірлесе әрекеттесу деп түсінеді.

- Ұстаз зерттелетін тақырыпқа шәкіртінің қызығушылығын тудырып, олармен бірге ізденеді, жұмыс жасайды, өзіндік білім құрастырады. Мұғалім берілген сұрақтарға дайын жауап беруге ұмтылмай, оларға шәкірттердің жауап беруіне оңтайлы жағдай жасайды.

- Ұстаз қандай да болмасын ақпаратты игеру ісі оңай болсын деп, оны бөлшектеп береді, шәкірттерінің ақпарат туралы ойлары мен түсініктерін анықтап отырады.

- Мұғалім шәкірттерінің жұмысын ресми түрде бағаламайды: журналға баға қоймайды, ұрыспайды, жекімейді, ешкімге шағымданбайды. Ол оқушыларының жұмыстарын жариялау арқылы (қабырғаға іліп қою, сынып ішінде оқу, қабырға газетіне басу, жинақ ретінде шығару, т.б.) оларды талқылау және өзгерту, түзету мүмкіншіліктерін береді.

«Шеберхананың» дамыту кеңістігі кең әрі ауқымды болуы керек, деп есептейді бірлестік идеяларын ұстанатын педагогтар. Мұнда тұлғаның дамуы үшін қажетті өмірлік ситуациялар орын алады, олар оқушылардың бірлесе отырып, өздігімен білім құрастыруына («білім ашуға») мүмкіншілік береді. Ұстаз мұнда «білім көзі» емес, ол - білімге апаратын жолды нұсқаушы, осы жолмен өзі де жүріп келеді. Ол тек қажет кезде ғана шәкірттеріне жәрдемдеседі: сұрақ қояды, тапсырма береді, ақпарат ұсынады.

10 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 52, 53, 63,72

Семинарлық (практикалық) сабақтар

1 тақырып. Заңгерлік пәндерді оқытудың құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері

Семинар 1 сағат

Жоспар:

1. Жоғарғы және жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру саласындағы мемлекеттік саясат: ұғымы және принциптері.
2. Жоғарғы және жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі.
3. Оқу процесінің нормативтік-құқықтық базасы. Жоғарғы және жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламалары және мемлекеттік білім беру стандарттары.

1 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 58, 93-99

2 тақырып. Педагогикалық жүйе ретінде заңгерлік пәндерді оқыту

Семинар 1 сағат

Жоспар:

1. Педагогикалық жүйе: оқыту мақсаты, оқыту мазмұны, оқыту технологиясы, ұйымдастыру түрлері, педагогикалық процесс субъектілері.
2. Заңгерлік білім беруді ұйымдастырудың методологиялық және әдістемелік мәселелері.

Практикалық сабақ 1 сағат

Жоспар:

1. Практикалық сабақта топ үш топтаға бөлінеді. Әр топтар «ведомстволық жоғарғы оқу орны түлегінің моделін» үш мамандық бойынша өңдейді:
  - тергеу-кримналистикалық;
  - жедел-ізвестіру;
  - әкімшілік-құқықтық.Әр топтар өңделген «түлек моделін» ойын түрінде көрсетеді.

2 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 37, 55, 93-99

3 тақырып. Болондық процесс. Оқытудың кредиттік технологиясының ерекшелігі

Семинар 1 сағат

Жоспар:

1. Болондық процесс: ерекшеліктері, артықшылықтары мен кемшіліктері.
2. Қазақстан Республикасы ІІМ ведомстволық оқу орындарындағы болондық процестің іске асырылу ерекшелігі.

3 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 37, 55, 68, 93-99

4 тақырып. Дәріс сабағын дайындау және өткізу әдістемесі

Семинар 1 сағат

Жоспар:

1. Дәріс, сабақ нысаны ретінде, артықшылықтары мен кемшіліктері.
2. Дәріс түрлері, оларды дайындау және өткізу әдістемесі.

Практикалық сабақ 1 сағат

Жоспар:

Магистранттар практикалық сабақта дәріс сабағын бағалау өлшемін өңдейді. Оқытушымен дәріс сабағын бағалаудың (өлшемі) келесідей сызбада ұсынылады:

- дәрі сабағының сұрақтары бойынша уақыт есептеу;
- дәріс баяндалуының теориялық деңгейі;
- тақырыптың ашылуы;
- дәстүрлі педагогиканың әдістемелік тәсілдері мен оқытудың белсенді әдістерінің орынды үйлесуі;
- материалды білу, оны жеткізе білу деңгейі;
- аудиториямен кері байланыс;
- техникалық құралдарды қолдану;
- педагогикалық такт;
- сөйлеу мәнері;
- дәріс сабағының тәрбиелік жағы.

Магистранттар ұсынылған сызба негізінде өз критерилерін өңдейді.

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Практикалық сабақта оқытушы «Халықаралық жария құқығы құқықтың ерекше жүйесі ретінде» тақырыбында шағын-дәріс оқиды. (20-30 мин.). Оқылған дәрістен кейін дәрісті бірлескен талқылау өткізіледі. Дәрісті талқылау кезінде келесі сындар анықталады:

- қандай дәріс түрі?
- қандай әдістеме қолданылды?
- дәріс мақсатына жетті ма?

Сабақтың соңында оқытушы «Қазақстан Республикасының азаматтығы» тақырыбында дәріс дайындауды магистранттың біреуіне тапсырады (20-30 минут уақыт беріледі). Оған әдістемелік ұсыныстар беріледі.

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Сабақтың соңында оқытушы «Қазақстан Республикасының азаматтығы» тақырыбында дәріс дайындауды магистранттың біреуіне тапсырады (20-30 минут уақыт беріледі). Практикалық сабақта аталған магистрант ұсынылған тақырып бойынша шағын-дәріс оқиды. Магистрантқа ТСО қолдану ұсынылады.

Оқылған дәрістен кейін дәрісті бірлескен талқылау өткізіледі (15-20 мин). Дәрісті талқылау үшін магистранттарға дәріс сабағын бағалау өлшемінен тұратын үлестіріліп беретін материал беріледі. Дәрісті талқылау кезінде келесі сындар анықталады:

- қандай дәріс түрі?
- қандай әдістеме қолданылды?
- дәріс мақсатына жетті ма?

Сабақ соңында оқытушы сабақты баяндай отырып, қорытынды жасайды.

4 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 58, 93-99

5 тақырып. Семинар сабағын дайындау және өткізу әдістемесі

Семинар – 1 сағат

Жоспар:

1. Семинар: ұғымы, мақсаты, түрлері, принциптері.
2. Семинар сабағын ұйымдастыру мен жүргізудің әдістемелік ерекшеліктері.
3. Практикалық сабаққа дайындық (рөлдерді бөлу: оқытушы, курсанттар, әдіскер-оқытушы).

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Сабақ рөлдік ойын түрінде жүргізіледі. Алдыңғы сабақта оқытушы магистранттарды рөлдер бойынша бөледі:

- оқытушы (сабақ жүргізеді);
- курсанттар;
- оқытушы-әдіскер (сабаққа бақылауға қатысуды жүзеге асырады).

Магистрант-курсанттарға «Қазақстан Республикасының азаматтығы» тақырыбы бойынша дайындалуға тапсырма беріледі.

Практикалық сабақ ««Қазақстан Республикасының азаматтығы» тақырыбы бойынша семинар» ойын түрінде жүргізіледі. (20-30 минут). Ойын барысында магистрант-оқытушы-әдіскер сабаққа бақылауға қатысуға қатысады. Ойын семинарын өткізгеннен кейін оқытушы әдіскер өткізілген сабаққа талдау жүргізеді. Талдау жүргізу кезінде келесі сұрақтарды ескерген жөн: семинар түрі, жүргізу әдістемелігі, жалпы сабақ мақсатына жетті ма.

Жоспар:

Сабақ «Аквариум» әдісі бойынша жүргізіледі. Топ екі топқа бөлінеді. Бір топ аудиторияның ортасында (дөңгелене отырады) оқытушымен берілген тақырыптың өзекті мәселесін талқылайды. Екінші топ бірінші топ қатысушыларының артында орналасады (сыртқы шеңберде). Екінші топтың мақсаты – бірінші топтың берілген тақырыбының талқылау барысын қадағалау болып табылады.

Осыдан кейін екінші топ талқылау барысын, айтылған пікірлерді, дәлелдеу механизмдерін баяндайды.

Сабақтың соңында оқытушы қорытынды жасайды.

5 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 64, 92-99

6 тақырып. Практикалық сабақты дайындау және өткізу әдістемесі

Семинар 1 сағат

Жоспар:

1. Практикалық сабақ: ұғымы, қызметі, түрлері және принциптері.
2. Практикалық сабақты дайындау және өткізу әдістемесі.

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Алдыңғы сабақта магистранттарға «Қазақстан Республикасындағы сайлау» тақырыбы бойынша сабақ дайындық беріледі.

Сабақ «Интеллектуальдық футбол» ойыны түрінде жүргізіледі. Магистранттар рөлдерге бөлініп, екі командаға бөлінеді: қақпашы, қорғаушылар және шабуылшылар. Ойын төрешісі таңдалады.

Ойын ережесі:

1. Жаттығу. 7-10 минуттай команда ойынға дайындалады. Шабуылшылар сұрақ әзірлейді (қағаз жүзінде). Қорғаушылар тақырыпты қайталайды.

2. Жеребемен команда анықталады, доппен (кім бірінші бастайды).

3. Арбитр ойыншыларды (магистранттарды) ойын ережесімен таныстырады.

4. Шабуылшы қорғаушыларға кезек бойынша сұрақ қояды. Егер қорғаушылар сұраққа жауап бермесе, онда сұрақ қақпашыға қойылады. Егер қақпашы допты қағып жіберсе (сұраққа жауап берсе), онда гол болған жоқ. Керісінше, егер қорғаушы допты тойтармаса (сұраққа жауап бермесе), онда гол соғылды.

5. Содан кейін басқа команда сол сұрақ қойылу механизмін қолданады.

6. Арбитр ереженің сақталуын қадағалайды (сары, қызыл бұрыштама көрсете алады, айып соққысын белгілейді және т.б.).

7. Ойынның басты судясы – оқытушы, яғни тиісті шара қолдана алады.
Ойын 30-40 минут ішінде өтеді.
Ойын аяқталған соң ұсынылған сабақ жүргізу әдістемелігі талқыға түседі.

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Сабақ оқытушымен «Тіршіліксіз арал» ойын түрінде жүргізіледі. Магистранттар сабақ алдында үш топтаға бөлінеді. Әр топқа тіршіліксіз аралды көз жүгіртіп қарастыратын бес адам құқықтары тізімін белгілеуге тапсырма беріледі (7-10 минут).

Содан кейін әр топ өз таңдауларын негіздей отырып, адам құқықтарының тізімін баяндап, тұсау кесер жасайды (20 минут).

Жекелеген әдістемелік құжаттар бойынша оқытушы ойын барысының жалғасын топтар үшін түсіндіреді. (10 минут).

Ойын аяқталуы бойынша ұсынылған сабақ жүргізу әдістемелігі талқыға түседі.

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Сабақ «Қазақстан Республикасы ІО қызметіндегі адам құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз ету» тақырыбы бойынша бейнероликті талқылау түрінде жүргізіледі. Талқылау барысында оқытушы білім алушыларды пікір таласқа баулу әдістемесін ұсынады. «Ақпараттандыру» әдістемесі элементтері қолданылуы мүмкін.

6 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 60, 93-99

7 тақырып. Білім алушылардың өзіндік жұмыстарын ұйымдастырудың әдістемелік ерекшеліктері

Семинар 1 сағат

Жоспар:

1. Білім беру процесіндегі студенттердің өзіндік жұмысының рөлі.
2. Өзіндік жұмыстың ұйымдастырылуы және нысандары. Өзіндік жұмысты бақылау.

Практикалық сабақ — 1 час

Жоспар:

Сабақта оқытушы жекелеген магистранттарға «Қазіргі кезеңдегі Қазақстан Республикасының сыртқы саяси басымдылығы» жазбаша жұмыс түрін да йындауға тапсырма береді:

- эссені
- рефератты орындауды.

Кейбір магистранттарға берілген тақырып бойынша тұсау керек дайындау тапсырылады.

Практикалық сабақ барысында магистранттар орындалған тапсырманы көрсетеді. Ерекше жағдайлары талқыға салына: эссе, рефератты және тұсаукесерді. Олардың әдістемелік орындалу, бақылану, талқылану, бағалану ерекшеліктері.

7 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 34, 45, 64, 93-99

8 тақырып. Білім алушылардың білімдерін бақылау және бағалау

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Сабақ барысында магистранттар жағдайды анықтайды:

1. Межелік бақылау (рейтинг).
2. Межеаралық бақылау (емтихан).
3. Қорытынды бақылау (мемлекеттік аттестация).

Көрсетілген бақылау түрлеріне негіздеме жасалады.

100 балл бойынша баға қою талқыланады. (Ажыратым факторлары).

8 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 34, 38, 45

9 тақырып. Заңгерлік пәндерді оқытудың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Семинар - 1 сағат

Жоспар:

1. Оқу-әдістемелік жұмыс: ұғымы, мақсаты, принциптері, мазмұны.
2. Пәннің оқу-әдістемелік кешені.

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Сабақ барысында магистранттар жоғарғы оқу орнын аттестациялау жөнінде комиссия мүшесі рөлінде оқушылармен ұсынылған түрлі пәндер бойынша ПОӘК-мен танысады. Магистранттар ұсынылған ПОӘК-ке талдау жүргізеді, ПОӘК-тің оң және теріс жақтарын негіздейді. Аталған талдау негізінде магистранттар тиісті анықтама дайындайды.

9 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 57, 93-99

10 тақырып. Педагогикалық шеберлік және оқытушының жеке тұлғасы

Семинар 1 сағат

Жоспар:

1. Оқытушының педагогикалық шеберлігінің ұғымы, оның өлшемі.
2. Педагогикалық шеберліктің қалыптасуы және оқытушы тұлғаның әсер етуі.

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Топ үш топтарға бөлінеді. Әр топқа оқытушылардың моделін өңдеуге тапсырма беріледі:

1. Жоғары шеберлік деңгейіндегі оқытушы.
2. орта шеберлік деңгейіндегі оқытушы.
3. төмен шеберлік деңгейіндегі оқытушы.

Сабақты орындауға 10-15 минут беріледі. Ұсынылған моделдерді дайындағаннан кейін магистранттар оларды өз пікірлерінше тұсау кесер жасайды (ойын, рөлдік түрде және т.б.). Тұсау кесер барысында тұлғаларға шығуға және нақты қызметкерлерге сүйенуге қатаң тыйым салынады.

Практикалық сабақ - 1 сағат

Жоспар:

Сабақ «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемелігі» курсына зерделеу қорытындысын шығару түрінде жүргізіледі.

Курстың басында (1 тақырып бойынша дәріс) магистранттар пәнді зерделеуден күтілетін нәтиже белгіледі. Аталған сабақта күтілетін нәтиженің жетістігіне (немесе жетіссіздікке жетпеуіне)талдау жасалады. «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемелігі» курсына оқыту әдістемелігі бағаланады.

Аталған курстың оқытушы тұлғасы (магистранттардың ықыластарын ескере отырып) мүмкіндігінше бағаланады, мазмұндық және әдістемелік бөлігін жақсарту жөнінде ұсынымдар жасалады.

Сабақтың нәтижесі «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемелігі» курсына оқыту мақсатына жетті ма жетпеді ма туралы қорытындыны айтуға болады. Оқытушы тұлғасы қаншаға соңғы нәтижеге әсер етті.

10 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 52, 53, 63, 72

Білім алушылардың оқытушының жетекшілігімен өзіндік жұмысы

1 тақырып. Заңгерлік пәндерді оқытудың құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері

МОӘЖ - 2 сағат

Жоспар:

1. МОӨЖ шеңберінде әдебиеттер тізімінде ұсынылған сабақ тақырыптары бойынша нормативтік құқықтық актілерді зерделеу жүргізіледі. Қажеттілігіне қарай жекелеген ережелер конспектіленеді.

2. Тақырып бойынша глосарий құрау.

3. Әр пәнді оқыту әдістемелігінің ерекшелігін негіздей отырып, заң пәндерінің кестесін құрау.

1 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 22, 27, 29, 37, 55, 93-99

2 тақырып. Педагогикалық жүйе ретінде заңгерлік пәндерді оқыту

МОӨЖ - 2 сағат

Жоспар:

1. «Педагогикалық жүйе» құрылымдық-қисынды сызба құрау

2. Педагогикалық жүйедегі ведомстволық білім беру орнын анықтау.

3. оқытудың модульдік жүйесі талаптарын ескере отырып, мамандандыру бойынша оқу модулін дербес өңдеу:

– тергеу-кримналистикалық;

– жедел-ізвестіру;

- әкімшілік-құқықтық.

4. Тақырып бойынша глосарий құрау.

2 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 37, 55, 93-99

3 тақырып. Болондық процесс. Оқытудың кредиттік технологиясының ерекшелігі

МОӨЖ - 2 сағат

1. Кесте құрау:

Болондық процестің негізгі сипаты	Оқытудың желілік жүйесінің негізгі сипаты

Ведомстволық оқу орындарындағы болондық процестің іске асырылу ерекшелігі мен мүмкіндігін негіздеу қажет.

2. Тақырып бойынша глосарий құрау.

3. Заңгерлік пәндерді оқытудың шетелдік тәжірибесін зерделеу.

4. Өткен тақырыптар бойынша тестілеу.

3 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 37, 55, 68, 93-99

4 тақырып. Дәріс сабағын дайындау және өткізу әдістемесі

МОӨЖ - 5 сағат

1. Компьютерлік класта тақырып бойынша дәрістерге тұсау кесер әзірлеу (магистранттың таңдауы бойынша):

- «Қазақстан Республикасының Парламенті заң шығару қызметін жүзеге асыратын жоғарғы өкілді орган ретінде»

- «Халықаралық жария құқығы»

- «Қазақстан Республикасының азаматтығы»

- «Дипломатиялық және консулдық құқық»

- «Халықаралық қауіпсіздік құқығы»

- «Халықаралық теңіз құқығы»

- «Жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару»

2. Тұсау кесерге таңдалған тақырып бойынша дәріс сабағының әдістемелік талдауын дайындау және ресімдеу.

3. Әдістемелік талдауға сәйкес дәріс сабағының ашық жоспарын дайындау.

4 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 58, 93-99

5 тақырып. Семинар сабағын дайындау және өткізу әдістемесі

МОӨЖ - 4 сағат

Интерактивтік сабақтарды жүргізудің авторлық әдістемелігін өңдеу:

тақырып бойынша іскерлік ойын, диспут, дебаттар, шағын конференция:

- «Қазақстан Республикасының азаматтығы»

- «Дипломатиялық және консулдық құқық»

- «Халықаралық қауіпсіздік құқығы»

- «Халықаралық теңіз құқығы»

- «Қазақстан Республикасындағы сайлау»

- «Қазақстан Республикасы Президентінің конституциялық-құқықтық мәртебесі»

Әдістемені компьютерде жасау, баасып шығару, қажетіне қарай таратылатын материал өңдеу.

5 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 58, 93-99

6 тақырып. Практикалық сабақты дайындау және өткізу әдістемесі

МОӨЖ - 4 сағат

1. Тақырып бойынша есептерді дербес ойлап құрастыру:

- халықаралық экономикалық құқық

- халықаралық экологиялық құқық

- халықаралық теңіз құқығы
- халықаралық әуе құқығы
- халықаралық құқықтағы жауапкершілік және санкция

Есептер үлгісі:

№ 1 есеп

Заң қабылдау кезінде Қазақстан Республикасы Парламентінің регламенті бұзылды.

Осы негізде заңнан бас тартуға бола ма және бұл дауды кім қарастырады?

№ 2 есеп

Парламент мәжілісінің депутаты сайланған кейін төрт жыл аралығында өз міндетін адал атқарды. Сол кезде ол сайлаған саяси партия өзінің жұмысын тоқтатқан. Депутат әрі қарай өз өкілеттігін жүзеге асырады немесе ол өз мандатынан айрылады?

2. Пәндер бойынша салыстырмалы кесте нұсқаулығын өңдеу: мемлекет және құқық теориясы, Қазақстан Республикасының мемлекеті мен құқығының тарихы, шетелдердің мемлекеті мен құқығының тарихы, Қазақстан Республикасының конституциялық құқығы, халықаралық жария құқығы.

Кесте үлгісі:

Өкілді орган	1978 жылғы конституция бойынша мәртебе	1993 жылғы конституция бойынша мәртебе	1995 жылғы конституция бойынша мәртебе (1998, 2007 және 2011 жылдардағы енгізілген өзгертулер)

	Парламент депутаты	Маслихат депутаты
Сайлау тәртібі		
Құқықтық мәртебе		
Құқық		
Міндеттер		
Өкілеттік тоқтатылуы		

3. Практикалық сабақтар үшін тапсырманың басқа да (авторлық) түрлерін өңдеу.

4. Практикалық сабақтардың өңделген (авторлық) нысанын көрсету.

6 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 60, 93-99

7 тақырып. Білім алушылардың өзіндік жұмыстарын ұйымдастырудың әдістемелік ерекшеліктері

МОӨЖ - 3 сағат

1. «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» курсы бойынша білім алушылардың өзіндік жұмыстарына арналған түрлі тапсырмалар өңдеу

(авторлық). Магистранттарға курстың кез келген үш тақырыбын таңдау ұсынылады.

2. «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» пәні бойынша рефераттар тақырыбын өңдеу. Оның ішінде:

- 20 тақырып – бағасы «өте жақсы»
- 15 тақырып – бағасы «жақсы»
- 10 тақырып – бағасы «қанағаттанарлық»

3. Білім алушылардың оқытушымен өзіндік жұмысына (БООЖ) және білім алушылардың өзіндік жұмысына (БӨЖ) арналған әдістемелік ұсынымдар өңдеу.

7 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 34, 38, 45, 64, 93-99

8 тақырып. Білім алушылардың білімдерін бақылау және бағалау

МООЖ - 2 сағат:

1. Магистранттарға «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» курсы бойынша тест тапсырмаларын өңдеу қажет.

Өңделетін тест түрлері:

- бір мағыналы жауап таңдау (10 шт)
- көп мағыналы жауап таңдау (5 шт)
- тапсырманың жабық нысанында (5 шт)
- тапсырманың ашық нысанында (5 шт)
- тапсырманың мазмұны сәйкестігіне (5 шт)
- ақпаратты топтау тапсырмаларымен (5 шт)
- артықты алып тастау тапсырмаларымен (5 шт)

Тест тапсырмалары бір дұрыс және төрт дұрыс емес нұсқаудағы жауапта болуы қажет, яғни барлығы бес нұсқаудағы жауап.

2. Магистранттар бұрын өздеріне сабақ жоспарын өңдеу үшін таңдаған пәндері бойынша ауызша емтиханға арналған емтихан билеттерін өңдеулері қажет. (№ 5 тақырыпты қараңыз). Билеттер өңделеді:

- 20 билет (үш сұрақтан) – бағасы «өте жақсы»
- 15 билет (үш сұрақтан) – бағасы «жақсы»
- 10 билет (үш сұрақтан) – бағасы «қанағаттанарлық»

8 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 34, 38, 45

9 тақырып. Заңгерлік пәндерді оқытудың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

МООЖ - 3 сағат

Магистранттарға пәндер бойынша оқу-әдістемелік кешен өңдеу қажет:

- халықаралық қылмыстық құқық
- салыстырмалы құқықтану
- Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тарихы

ПОӘК өңдеу кезінде ПОӘК мазмұны мен безендірілуіне талаптарынан тұратны нормативтік құқықтық актілер қолдану.

ПОӘК мазмұны:

- оқу жұмыс жоспары (силлабус);
- пәнді зерделеу бойынша әдістемелік ұсыныстар;
- тест тапсырмалары жинағы;
- практикалық тапсырмалар мен жағдаяттар жинағы;
- оларды жазу бойынша жазба жұмысының тақырыбы және әдістемелік ұсыныстар;

ПОӘК электрондық нұсқауда терілуі және қағазда басылуы қажет. ПОӘК авторлығы плагиатқа тексеріледі.

9 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 57, 93-99

10 тақырып. Педагогикалық шеберлік және оқытушының жеке тұлғасы

МОӘЖ - 2 сағат

1. Магистранттарға білім алушылардан сауалнама жүргізу үшін сауалнама өңдеу. Сауалнама оқытушының тұлғасын сипаттайтын негізгі өлшемдерден тұруы қажет. Осыған орай, әр магистрант сауалнамаға 15 кем емес өлшемдер қосуы қажет.

Сауалнама электрондық нұсқауда терілуі және қағазда басылуы қажет.

2. Өткен тақырыптар бойынша тестілеу.

10 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 52, 53, 63, 72

Білім алушылардың өзіндік жұмысы

1 тақырып. Заңгерлік пәндерді оқытудың құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.
2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.
3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.
4. «Қазақстан Республикасындағы ведомстволық білім беруді жетілдіру мәселелері», «Шетелдердегі полицейлік білім беру» тақырыптары бойынша ықылысына қарай рефераттар әзірлеу.

1 тақырыпқа әдебиет: 1: 1-21, 22, 27, 29, 37, 55, 93-99

2 тақырып. Педагогикалық жүйе ретінде заңгерлік пәндерді оқыту

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.
2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.
3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.

2 тақырыпқа әдебиет: 2: 1-21,27, 29, 37, 55, 93-99

3 тақырып. Болондық процесс. Оқытудың кредиттік технологиясының ерекшелігі

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.
2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.
3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.
4. Өткен тақырыптар бойынша (1-3) тестіге дайын болу.

3 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 37, 55, 68, 93-99

4 тақырып. Дәріс сабағын дайындау және өткізу әдістемесі

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.
2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.
3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.
4. Өткен тақырыптар бойынша (1-4) глосарий құру.

4 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 58, 93-99

5 тақырып. Семинар сабағын дайындау және өткізу әдістемесі

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.
2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.
3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.

5 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 64, 92-99

6 тақырып. Практикалық сабақты дайындау және өткізу әдістемесі

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.
2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.

3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.

4. Өткен тақырыптар бойынша (1-6) тестіге дайын болу.

6 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 23, 24, 27, 38, 45, 60, 93-99

7 тақырып. Білім алушылардың өзіндік жұмыстарын ұйымдастырудың әдістемелік ерекшеліктері

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.

2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.

3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.

4. Өткен тақырыптар бойынша (1-7) глосарий құру.

7 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 34, 38, 45, 64, 93-99

8 тақырып. Білім алушылардың білімдерін бақылау және бағалау

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.

2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.

3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.

8 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 34, 38, 45

9 тақырып. Заңгерлік пәндерді оқытудың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.

2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.

3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.

4. Өткен тақырыптар бойынша (1-7) глосарий құру.

9 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 57, 93-99

10 тақырып. Педагогикалық шеберлік және оқытушының жеке тұлғасы

1. Сабақ тақырыбы бойынша, ұсынылған тізімге сәйкес әдебиетті зерделеу.

2. Қажетіне қарай жекелеген сұрақтарды конспектілеу.

3. Тақырып бойынша семинар және практикалық сабақтар жоспарын зерделеу. Қажетіне қарай ұсынылған сабаққа жоспарға сәйкес дайындалу.

4. Өткен тақырыптар бойынша (1-10) тестіге дайын болу.

10 тақырыпқа әдебиет: 1-21, 27, 29, 52, 53, 63, 72

3.9 «Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі» курсының зерделеу бойынша әдістемелік ұсыным

Егер Сіз сұрақты терең талқылағыңыз келсе өзге де нормативтік құқықтық актілерді зерделеген дұрыс. Нормативтік құқықтық акт мәтінінің әр қашан сұрағына жекелей дайындалуға бірқатар күш кетеді. Ең алдымен жалпы нормативтік-құқықтық актінің меңгерген тиімдірек, ал содан соң әр сұраққа дайындалуға көшкен жөн.

Пән бойынша өзіндік жұмыс түрлерінің тізімі және мазмұны:

1. (Skit) жүгірте оқып шығу – оқыту бағдарламасына сай брілген материалды оқып шығу.

2. (Review) тақырып бойынша шолуды дайындау – баспадан және Интернеттің ақпараттық ресурстарынан қосымша материалдарды тарта отырып, ұсынылған тәртіп бойынша 1-2 бетте қысқаша әдебиеттік шолуды жазбаша жазу.

3. Глоссарий құру – латыннан орыс тіліне терминдерді қысқаша түсіндіру.

4. Нақты оқу жағдайлары – магистранттарға өздерінің мәселелерге сұрақтары мен көзқарастарын білдіретін қарапайым немесе күрделі жағдайлар ұсынылады; анағұрлым дайындалған магистранттар өздерінің кейсін жаза алады.

5. Топтық жоба – топта кем дегенде 4-5 адам болуы қажет, әр топ өз жобасын дайындау керек, мысалы халқаралық конференцияға баяндама әзірлеу және сөз сөйлеу.

6. Жеке жоба – ықыласы бойынша анағұрлым дайындалған магистранттар орындайды; жұмыс тақырыптың бірегейлігімен және өзектілігімен, зерттеу сипатымен ерекшеленуі қажет; жобаның нәтижесі халықаралық конференцияның дөңгелек стөліне ұсынылуы қажет.

7. Эссе – прозалық этюд, публицистикалық және өзге де жанр, алдын ала түсіну немесе бірдеңе бойынша жалпы түсіну. Эссе дайындау магистранттарға келесідей дағдылар қалыптастырады: өз жұмысында басқа авторлардың еңбектерін қолдануға, қиын сәтте бағалауға, өз жұмысына түзеу жүргізуге, ғылыми жұмыс жобасын дайындауға. Эссенің негізгі мақсаты магистранттарға авторлық ойды жеткізу емес, ал оның идеясын, өзінің жеке позициясын көрсету.

Өзіндік жұмыстың түрі және мазмұны:

1. Үй тапсырмаларын орындауға магистрантқа көмектесу:

- тізім бойынша таңдалған немесе оқытушымен берілген реферат, баяндама жазуға тексеріс немесе көмектесу;
- пәннің құырылымдық-қисынды сызбасын құрауға көмектесу;

- глоссарий дайындауға көмектесу.
  - 2. Магистранттармен даярланған материалдарды талқылау және тексеру:
    - тақырып бойынша глоссаридің дайындаған мәтіндерін тексеру;
    - тақырып бойынша үлгерімі жоғары магистранттармен орындалған әдебиеттік шолумен танысу.
    - тақырып бойынша баяндамалардың тұсау кесерін магистранттардың қаалй дайындағанын тексеру.
  - 3. Үй тапсырмалары орындалатын дәптердегі конспектілерді тексеру.
  - 4. Магистранттардың сабақтарына бақылау жүргізу.
  - 5. Орындалған тапсырмалар бойынша бағалар қою.
  - 6. Сабақ босатқан және үлгермеген магистранттарға жеке кеңес беру.
- Магистрант жұмыстың маңызды жалпы оқу тәсілдерін игеруі қажет:

I. Оқу қызметін жоспарлауды үйрену және игеру:

- оқу тапсырмасын түсіну;
- мақсат қою;
- оларға жетудің оңтайлы және ұтымды жолдарын таңдау;
- қызмет кезеңінің жүйелігін және жалғасымын белгілеу;
- қызметтің моделін (алгоритмін) құру;
- сабақта және үйде өзндік жұмыс жоспарлау;
- күндерге, аптаға, айға жоспарлау.

II. Өз оқу қызметін ұйымдастыра білу және дағдылай білу:

- жұмыс орнын ұйымдастыру – оқу құралдарының саны және қалыбы, оларды үйлесімді орналастыру, қолайлы гигиеналық жағдай жасау;
- жұмыс режимін ұйымдастыру;
- үйге берілген өзіндік жұмысты ұйымдастыру;
- ойлау әрекеті тәртібі мен тәсілін белгілеу;

III. Ақпаратты қабылдауға үйрену және дағдылану, ақпараттың түрлі қайнар көздерімен жұмыс жасау (коммуникативтік):

- кітап оқу, кітаппен жұмыс, конспектілеу;
- библиографиялық ізденіс, анықтамалармен, сөздіктермен жұмыс;
- сөзді тыңдау, естігенді жазу;
- ақпаратты мұқият қабылдау, назарды басқару;
- бақылау;
- есте сақтау;

Компьютермен жұмыс жасауда дағды мен шеберлік ерекше топ құрады, оның ішінде:

- интернетте жұмыс істеу;
- электрондық оқулықпен жұмыс істеу;
- оқыту бағдарламасымен жұмыс істеу;
- бақылаушы бағдарламамен жұмыс істеу;
- қашықтықтан оқыту бағдарламамен жұмыс істеу;

- (off-line) электрондық пошта немесе (off-line) оперативтік режим бойынша телеконференциялар;
- хабарландырудың электрондық тақталары;
- электрондық кітапханалар;
- (off-line) электрондық пошта немесе (off-line) оперативтік режим арқылы базаларға кіру;
- телевидеоконференциялар.

Магистранттар оқу және арнайы сипаттағы әдебиеттермен дербес жұмыс жасауды үйренуі қажет, олардың мүдделі мәселелерді таба білуі және оларды аша білулері қажет.

Өзіндік жұмыс тапсырмалары аудиториядан тыс оқытушының қатысуынсыз орындалады. МӨЖ негізгі мақсаты семинар және дәріс сабақтарына қатысу. Семинар сабағына тақырыптың негізгі сұрақтары шығарылады. Семинар сабағының тақырыптық жоспары, негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі, семинар сабақтарының тақырыптарына әдістемелік кеңестер нені және қалай істеу керек деген сұрақтарға жауап береді. Семинар сабақтары тақырыптарына әдістемелік кеңестерді мұқият зерделегеннен соң, семинар сабағы тақырыптық жоспарының сұрақтарына жауаптарды дербес дайындаңыз. Әр сұрақты әзірлеу барысында негізгі ережелерді және жауап мәтіндерін, астарын қысқа дайындаңыз, формулалар мен символдарды МӨЖ дәптеріне жазып алыңыз. Дайындық аяқталған соң өз біліміңізді өзіндік тексеру сұрақтары арқылы тексеріңіз. Өзіндік жұмыс жасау кезінде қиындық туғызған сұрақтарды жазып алыңыздар да оларды оқытушыға көрсетіңіздер.

МӨЖ тапсырмасы дәріске дейін орындалу керек. Дәрісте алынған білім тереңдетілуі қажет.

Бірақта семинар сабағына шығарылған сұрақтардың деңгейі тақырыптың толық мазмұнын қамтымайды. Сондықтан да магистрант МӨЖ барысында жүзеге асырылатын өз білімін әрі қарай тереңдетуі және кеңейтуі қажет. Сондықтан МӨЖ-на қосымша сұрақтар, есептер, жаттығулар және т.б., шығарылады және олардың көмегімен тақырыптың мазмұны толық ашылады.

Өткен материалды қайта пысықтау. Өткен дәріс материалын пысықтау өзіндік жұмыстың аса маңызды түрі болып табылады. Алғашқы сабақтан бастап, өткен дәріс материалымен жүйелі, жиі жұмыс жасау кезекті дәріс материалын түсінуге және практикалық және де тәжірибелік сабақ материалын меңгеруге қажетті жағдай болып табылады.

Материалды пысықтауға кірісе отырып қажет:

- дәріс конспектісінің болуы;
- курс бағдарламасының болуы;
- ұсынылатын әдебиеттің болуы (оқулық, оқу құралы, есептер), қажеттілігіне қарай қажетті керек жарак, материалдар мен құралдар болуы керек.

Жұмыс әдісі:

- «ойда бар затты» дәріс материалын қайта пысықтаған дұрыс;
  - конспектімен жұмыс жасау, әдебиетке сілтеме жасау (бұл емтиханға дайындалуға керек болады) және қажетті толықтыру мен түзету енгізу пайдалы;
  - тақырыппен жұмыс толық түсінгенге және материалды есте сақтағанға дейін жалғасуы қажет;
  - тақырыппен жұмыс оқулықтармен, оқу құралдарымен келтірілген мысалдарды және есептерді талқылау, сонымен қатар олардың шешілу әдісін меңгергенге дейін аяқталады;
  - егер тақырыппен жұмыс жасағаннан кейін түсініксіз сұрақтар қалса, оқытушымен бірге кезекті дәрісте талқылау қажет;
- Есептер шешу. Тапсырмаларды орындау әдістемесі:
- тапсырмаларды аталмыш тақырып бойынша дәріс материалын пысықтағаннан кейін ғана бастауға болады;
  - тапсырманы шешуге кірісерде, оның жағдайын мұқият оқып шығу керек;
  - шешілу жоспарын ойластыру;
  - есептерді шешу кезінде қолданылуы қажет нормативтік-құқықтық актілерді белгілеу;
  - есептің мазмұнына кіретін жағдайдың мәніне тағы да көз жүгірту;
  - шешімді жалпы түрде жасау, ал содан кейін заңның бабын анықтау;
  - тиісті құқық нормасының мазмұнын еске түсіру;
  - шешімнің дұрыстығына талдау жасау.

Коллоквиумдарға дайындық. Кейбір пәндер бойынша курс бөлімінің теориялық бөлігін меңгеру дәрежесін бағалау үшін коллоквиум өткізіледі (әңгімелесу). Сондықтан, коллоквиумға шығарылатын мәселелер жөнінде теориялық материал тағы да қайталануы қажет.

Бақылау сұрақтарына дайындық. Бақылау сұрақтарын жүргізу мақсаты болып табылады:

- ағымдық үлгерімді тексеру;
- дайындылықты анықтау;
- қалып қойған курсанттармен жұмыс әдісін ұйымдастыру;

Магистранттарға бақылау жұмысына дайындаларда қажет:

- бақылау жұмысы тақырыбын білуі;
- теориялық материалды есте сергіту, аталмыш тақырыпқа есептерді шешудің негізгі әдістері:
- оқулықта талқыланған және практикалық сабақтарда қарастырылған мысалдар мен есептерді тағы қарап шығу;

Егер магистрант бірінші дәрістен бастап өткен материалмен жүйелі жұмыс істесе, онда бақылау жұмысына дайындық қиындық туғызбайды және оған көп уақыт кетпейді.

Жобаларды орындау. Жобалар мен жұмыстарды орындау кезінде кафедраларда тапсырмалармен бірге берілетін әдістемелік нұсқауларды басшылыққа алу қажет.

Тапсырманы орындау тәртібі:

- өзіндік жұмыстар кестесінде белгіленген мерзімнен кешіктірмей тапсырманы орындауға кірісу;
- егер тапсырманы орындау кезінде қиындықтар туса, курстың тиісті тақырыбына оралу, оны жетілдіру және тапсырманы орындауға қайта кірісу;
- егер бұдан кейін қиындықтар болса, онда оқытушыға кеңеске келу;
- алынған шешімді талдап шығу;
- алынған нәтижені талдап шығу;
- тапсырманы қорғауға дайындаларда теорияның тиісті ережесін тексеру және кейбір көрсеткіштер өзгерген жағдайда шешімді ойластыру;
- тапсырманы орындау кезінде қолданылған әдісті түсінуге көз жеткізу;
- тапсырма белгіленген кестеден кешіктірілмей қорғалуы қажет, әйтпесе ол академиялық борыш деп саналады.

Өзіндік жұмысқа уақыт өте шектелген, сондықтан өзіндік жұмысты ұтымды жоспарлауды үйрену қажет, өзіндік жұмыстың дағдыларын игеруге ынталану керек, оң тәжірибені қабылдау, жұмысқа қабілеттілікті сақтау үшін өнімді жұмыс істеуді және сапалы демалуды үйрену.

3.10. Курстық және тәжірибелік жұмыстарды орындау бойынша нұсқаулық пен әдістемелік ұсыным: қарастырылмаған.

3.11. Өзіндік бақылауға арналған тест тапсырмалары

1. Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесінің зерттеу объектісі:
А) Жеке тұлғаның даму процесі.
В) Мемлекеттің білім беру жүйесі.
С) Білім алушылар ұжымы.
D) Қоршаған педагогикалық шындық.
E) Арнайы ұйымдастырылған педагогикалық процесс.

2. Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесінің зерттеу пәні:
А) Жеке тұлғаның даму процесі.
В) Білім беру жүйесі.
С) Білім алушылар ұжымын қалыптастыруға бағытталған педагог

іс-әрекеті.

D) Педагог тұлғасы.

E) Педагогикалық процесс.

3. Педагогика ғылымының негізгі категориялары:

A) Педагог, тәрбиеленуші, мектеп.

B) Тәрбие, оқыту, білім беру, педагогикалық процесс.

C) Дамыту, қалыптастыру.

D) Оқыту процесі, тәрбиелеу процесі.

E) Оқу, сабақ беру.

4. Педагогика ғылымының функциялары:

- A) Ғылыми-теориялық, технологиялық.
- B) Оқыту, тәрбиелеу заңдылықтарын ашу.
- C) Зерттеу нәтижелерін практикаға енгізу.
- D) Педагогикалық озық тәжірибені қорыту, игеру және тарату.
- E) Оқыту, тәрбиелеу принциптерін құру.

5. Адамзат дәуірінің әр даму кезеңдеріндегі тәрбие және білім беру теориясы мен практикасын зерттейтін педагогика ғылымының саласы:

- A) Салыстырмалы педагогика.
- B) Әлеуметтік педагогика.
- C) Педагогика тарихы.
- D) Коррекциялық педагогика.
- E) Жалпы педагогика.

6. Жалпы педагогика бөлімдері:

- A) Педагогикалық психология, таным теориясы.
- B) Жалпы негіздері, тәрбие теориясы, дидактика, мектептану.
- C) Әлеуметтік педагогика, педагогика тарихы, әскери педагогика.
- D) Мектепке дейінгі педагогика, мектеп педагогикасы, үлкендер педагогикасы.
- E) Логопедия, сурдопедагогика, тифлопедагогика, олигофренопедагогика.

7. Психикалық дамуында ауытқушылық бар балаларды оқытумен және тәрбиелеумен айналысатын педагогика саласы:

- A) Валеология.
- B) Салыстырмалы педагогика.
- C) Олигофренопедагогика.
- D) Әлеуметтік педагогика.

E) Этнопедагогика.

8. Әр елдердің білім беру жүйелерінің қызметтерін және дамуын зерттейтін педагогика ғылымы саласы:

- A) Салыстырмалы педагогика.
- B) Этнопедагогика.
- C) Педагогика тарихы.
- D) Логопедия.
- E) Мектеп педагогикасы.

9. Педагогика ғылымының пайда болу себебі:

- A) Ғылыми-техникалық прогресс.
- B) Адамды өмірге дайындау қажеттілігі.
- C) Тәрбие маңызының артуы.
- D) Тәрбие мақсатының өзгеруі.
- E) Адам тәжірибесінің молаюы.

10. Ғылым ретінде педагогиканың негізін қалаған:

- A) Сократ.
- B) А.С.Макаренко.
- C) Ж.Ж.Руссо.
- D) Я.А.Коменский.
- E) Д.Локк.

11. Тұлға дамуы – бұл:

- A) Адамның дене, психикалық және рухани сипаттамаларының сандық және сапалық өзгерістері.
- B) Адам организміндегі сандық өзгерістер.
- C) Білімдер, іскерліктер және творчестволық іс-әрекеттер әдістерін игеру.
- D) Тәрбие ықпалымен жеке адамның әлеуметтік қасиеттерге ие болуы.
- E) Ескінің жоғалуы, жаңаның пайда болуы.

12. Білім алушы қабілеттерін дамыту:

- A) Табиғи нышандардан тәуелді.
- B) Игерген білімдер, іскерліктер көлемінен тәуелді.
- C) Оқыған кітаптар санынан тәуелді.
- D) Құрдастарымен, үлкендермен қарым-қатынасқа түсуінен тәуелді.
- E) Оқу-тәрбие процесін мақсатты ұйымдастырудан және іске асырудан тәуелді.

13. Тұлға дамуында қоршаған ортаны шешуші фактор деп

қарастыратындар:

- A) Бихевиористер.
- B) Прагматиктер.
- C) Әлеуметтік бағыт өкідері.
- D) Биологиялық бағыт өкідері.
- E) Экзистенциалистер.

14. Тұлға – бұл:

- A) Жеке адам.
- B) Саналы және ойлай білетін адам.
- C) Бір адамды екінші адамнан айыратын ерекшелік.
- D) Оның әлеуметтік мәнін көрсететін қасиеттер жиынтығы.
- E) Тірі организмнің дамуының ең жоғары деңгейі.

15. Қандай қасиеттер ата-анадан балаға туғаннан беріледі:

- A) Қабілеттер дамуының негізі – нышандар.
- B) Әлеуметтік тәжірибе.
- C) Адамгершілік қасиеттер.
- D) Арнайы қабілеттер.
- E) Іскерліктер, дағдыллар.

16. Тұлға дамуының негізгі факторла-

ры:

- A) Ойын, оқу, еңбек.
- B) Тәрбие, қоршаған орта, тұқымқуалаушылық, іс-әрекет.
- C) Отбасы, мектеп, әлеуметтік орта.
- D) Білім, іскерлік, дағды.
- E) Ата-ана, достары.

17. Өмір сүру және іс-әрекет барысында тұлғаның биологиялық және рухани өсуі:

- A) Тәрбие.
- B) Қалыптасу.
- C) Даму.
- D) Білім беру.
- E) Оқыту.

18. Тұлға дамуының қандай факторы мақсатты және ол қоғам мақсатына сәйкес әсер етеді:

- A) Тұқымқуалаушылық.
- B) Географиялық орта.
- C) Отбасы.
- D) Тәрбие.
- E) Мектептегі орта.

19. Тұлға қалыптасуына ең аз әсер етеді:

- A) Әлеуметтік орта.
- B) Географиялық орта.
- C) Тәрбие.
- D) Тұқымқуалаушылық.
- E) Тұлға іс-әрекеті.

20. Жасөспірімнің дене, ішінара психикалық жедел дамуы:

- A) Әлеуметтену.
- B) Акселерация.
- C) Индивидуализация.
- D) Өзін-өзі тәрбиелеу.

Е) Даралану .

21. Педагогика методологиясы:

- А) Педагогикалық теорияның құрылымы және негіздері, ғылыми-танымдық іс-әрекеттерді құрудың принциптері, формалары және әдістері туралы оқу.
- В) Зерттеу міндеттерін шешу жолдарын көрсетеді.
- С) Зерттеушінің зерттелетін құбылысқа деген көзқарасы.
- Д) Зерттелетін педагогикалық құбылыстың объективті қасиеттерін көрсететін заңдылықтар.
- Е) Іс-әрекетке қойылатын талап, негізгі ереже.

23. Зерттелетін объект туралы нақты деректер алу үшін қолданылатын педагогикалық құбылыстарды мақсатты түрде қабылдау:

- А) Сауал-сұрақ әдісі.
- В) Эксперимент.
- С) Әңгімелесу әдісі.
- Д) Интервью алу.
- Е) Бақылау әдісі.

24. Ғылыми-педагогикалық зерттеу әдісі ретіндегі бақылау:

- А) Жақсы жұмыс істегендерді мадақтау мақсатымен сенбілік кезінде сынып білім алушыларын бақылау.
- В) Бақылау жұмысын орындау барысында мұғалімнің білім алушылар тәртібін бақылауы.
- С) Алдын-ала анықталған мақсатпен белгілі бір схема бойынша білім алушылардың іс-әрекетін бақылау, деректерді тіркеу және өңдеу.
- Д) Білім алушылар мен педагогтің тәжірибе алаңында өсімдіктің өсуін бақылаулары.
- Е) Тәжірибе жасау.

25. Басқа жағдайда жүретін тәжірибемен немесе бақылаушы объектімен салыстырылатын, педагогикалық процесті өңдеп, ғылыми қойылған тәжірибе:

- А) Бақылау.
- В) Эксперимент.
- С) Тәжірибені зерттеу.
- Д) Педагогикалық процесс.
- Е) Экспертиза.

Магистранттардың білімдерін бағалау өлшемдері

Емтихандық баға пән бойынша ең жоғарғы /максималдық/ үлгерімдіктің көрсеткіші 1 және 2 межелік бақылау бағаларымен анықталады – 70% және қорытынды бақылаумен - 40% және 100% құрайды, яғни қорытынды баға мына формуламен анықталады:

$$И \% = \frac{P_1 + P_2}{2} \times 0,7 + Э \times 0,3$$

Бұл жерде:

P_1 – бірінші рейтинг бойынша бағалардың пайыздық құрамы;

P_2 – екінші рейтинг бойынша бағалардың пайыздық құрамы;

Э – емтихандық бағалардың пайыздық құрамы.

Пән бойынша курстық жұмыс болған кезде, оның абғасы орта рейтингке қосылады – Рорт. = $(P_1 + P_2 + \text{курстық жұмыс бойынша алынған балл}) / 3$.

Сондықтан, нақты есеппен қорытынды бағаларды оқышылардың білімімен бағалау қажет межелік бақылауда /рейтингте/ және емтихандағы қорытынды пайызбен 0-ден 100%-ге дейін.

Білімі, дайындығы және іскерлігі келесі жүйе бойынша бағаланады:

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Баллдардың сандық эквиваленті	Пайыздық мағынасы	Дәстүрлі жүйе бойынша бағасы
А	4,0	95-100	Өте жақсы
А-	3,67	90-94	
В+	3,33	85-89	Жақсы
В	3,0	80-84	
В-	2,67	75-79	
С+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
С	2,0	65-69	
С-	1,67	60-64	
Д+	1,33	55-59	
Д	1,0	50-54	
Ғ	0	0-49	Қанағаттанарлық емес

«А», «А-» (өте жақсы) – егер білім алушы барлық бағдарламалық материалды терең және нық меңгерсе, жеткілікті, жүйелі, тиянақты және қисынды нық баяндаса, тапсырманың түрін өзгерткен кезде жауапқа қиналмайды. Қойылған тапсырмаларды еркін жасайды, монографиялық материал білімін көрсетеді, қабылданған шешімдерді дұрыс негіздейді, практикалық сабақтарды орындауда жан-жақты дағдыларды және тәсілдерді игереді, қателерді жібермей материалды дербес топтастыруды және баяндауды игереді;

«В+», «В», «В-» (жақсы) – егер білім алушы бағдарламалық материалды жақсы білсе, оны тиянақты баяндаса, сұраққа жауап берерде үлкен дәлсіздіктер жібермесе және практикалық тапсырмаларды орындау кезінде қажетті дағдыларды игерсе;

«С+», «С», «С-», «Д+», «Д» (қанағаттанарлық) – егер білім алушы негізгі материалды игерсе, бірақ жекелеген бөлшектерді білмесе, дәлсіздіктер жіберсе, жеткіліксіз дұрыс тұжырымдар берсе, бағдарламалық материалды баяндауда жүйеліліктен бұзса және практикалық тапсырмаларды орындауда қиындық туғызса;

«Ғ» («қанағаттанарлықсыз») – егер білім алушы бағдарламалық материалдың көп бөлігін білмесе, әжептәуір қателік жібереді, тәжірибелік сабақтарды үлкен қиындықпен орындайды.

Сол өлшемдермен оқытушы емтихан бағаларын қою кезінде жетекшілікке алады.

Бағаны А- тан А -ға дейін, В- тан В+ қа дейін, Д-дан Д+ қа дейін амплитуда шайқалымында білім алушының жоғардағы өлшем бойынша білімі мен дағдысының сәйкестік дәрежесі анықталады.

Апелляция рәсімі

Емтихан қорытындысы бойынша апелляцияға өтініш білім алушыдан тіркеу бөлімінде емтихан күні қабылданады. Апелляция білім алушының емтихандық

жауабын қайта пікірлеу жолымен кафедраның пәндік апелляциялық комиссиясымен жүргізіледі. Апелляция нәтижесі комиссия мүшелерімен қол қойылатын жеке емтихандық ведомостыпен толтырылады.

3.12. Пән бойынша емтихан сұрақтары

1. Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі пәні, міндеттері мен мақсаттары.
2. Қазақстанда сонымен қатар АҚШ пен Еуропа елдерінде педагогиканың дамуы.
3. Жоғары мектепте педагогиканың дамуы.
4. Заң педагогикасының объектісі, пәні, мақсаты және міндеттері.
5. Заңдық-педагогикалық шындық.
6. Заң педагогикасының тарихи мен келешегі.
7. Әлеуметтік педагогика туралы түсінік.
8. Құқықтық әлеуметтендіру және оның педагогикалық құрамдары.
9. Құқықтық әлеуметтік және құқықтық азаматтық мәдениеттілік.
10. Құқықтық әлеуметтік-педагогикалық факторлар.
11. Әлеуметтік педагогика туралы түсініктеме, оның ең маңызды факторлары.
12. Құқықтық білімділік, құқықтық оқығандылық дегеніміз не және оның мақсаттары мен міндеттері.
13. Құқықтағы педагогикалық тәсілдер туралы.
14. Құқықтық салада педагогикалық көзғарасының негіздері мен мағынасы.
15. Әлеуметтік педагогика және заңға сүйенген сала.
16. Заң педагогикасының мақсаты және міндеттері.
17. Құқықтық даму, құқықтық тәрбие дегеніміз не және оның мақсаттары мен міндеттері.
18. Басқаруды ұйымдастырудың ерекшеліктері мен педагогикалық факторлары.
19. Басқарудың педагогикалық қызметтері дегеніміз не және оның мақсаттары мен міндеттері.
20. Құқық қорғау органының, қызметінің, бөлімшенің, топтың басшысының педагогикалық қызметі мен педагогикалық талабы.
21. Педагогика адамға, қоғамға қандай көмек тигізеді және оның мақсаттары.
22. Ұйымдастыру-педагогикалық себептер.
23. Ұйымдастыру-педагогикалық жұмыстар.
24. Ағымдық басқару және оның педагогикалық қызметі.
25. Ағымдық басқарудағы педагогикалық технологиялар.
26. Құқық қорғау органдарының қызметінде адам құқығын орындалуда негізгі бағыттар.
27. Басқарудың өктемшілдігі және оның педагогикалығы.

28. Басқарудың қадағалауындағы педагогикалық тәсілдемелері.
29. Бастықтардың педагогикалық этикасы.
30. Басқарудың педагогикалық тәсілдемелері мен этикасы.
31. Құқық қорғау органдары қызметінде басқаруда адам құқығын орындалуда педагогикалық аспектілері.
32. Қызметкерлерді тәрбиелеудегі педагогикалық принциптері.
33. Педагогиканың міндеттері мен мақсаттары.
34. Құқық қорғау органдарындағы тәрбиелеу жүйесінің ерекшеліктері.
35. Кәсіби қызметтермен айналысқан қызметкерлердің тәрбиелеу маңыздылығы.
36. Кадрлармен жұмыс жасауда педагогика және тәрбиенің рөлі.
37. Құқық қорғау органдарындағы қызметкерлерді тәрбиелеудің мағынасы және ұйымдастырылуы.
38. Қызметкерлерді тәрбиелеуде педагогиканың принциптері.
39. Қызметкерлерді тәрбиелеудегі мақсаты, міндеттері.
40. Тәрбиелеудің заңды мінездемесі және оның ерекше принциптерінің жүйесі.
41. Жеке тәрбиелік жұмыс жасаудың әдістері.
42. Құқық қорғау органдарындағы қызметкерлерді тәрбиелеуде негізгі педагогикалық жүйелер.
43. Қызметкерлерді тәрбиелеуде маңызды қағидалар.
44. Тәрбиелеу әдістері және әдістемелік қағидалар негіздері.
45. Құқық қорғау органдарындағы ұжымдармен жұмыс істеу.
46. Ұжым педагогикалық әсерлер мен ықпалдың объектісі мен субъектісі.
47. Моральді-психологиялық дайындықтың мәні және маңыздылығы.
48. Түзету (пенитенциарлы) педагогиканың нысаны мен пәні.
49. Түзету (пенитенциарлы) педагогиканың негізгі дәрежелері.
50. Пенитенциарлы педагогиканың құрылуы мен даму теориясы.
51. Пенитенциарлық педагогиканың ерекшелігін анықтайтын факторлар.
52. Жазалауды орындау органдарының тәрбиелік жүйені қалыптастыратын ортасы.
53. Пенитенциарлық педагогиканың негізгі дәрежелерінің қатынасы.
54. Түзету (пенитенциарлық) педагогикасының гносеологиялық қайнарлары.
55. Қайта тәрбиелеу үдерісінің бағыттарын және мазмұнын анықтайтын негіздер.
56. Шетелдегі заң педагогикасының жалпы сипаттамасы.
57. Салыстырмалы-заңды педагогиканың міндеттер.
58. Салыстырмалы-заңды жұмыстың методологиясы және оның мәні.
59. Салыстырмалы-заңды жұмыстың арнайы методологиялық нысандары.
60. ІО қызметкерлерінің кәсіби білімділік ерекшеліктері.
61. Шетелдегі ІО қызметіндегі тәжірибелік қызметіндегі педагогика.

62. ҚҚ қызметіндегі басты үлгілер және педагогика.
63. ҚҚ тапсырмаларын орындау кезіндегі педагогиканың мүмкіншіліктерін полицияның қолдануы.
64. Қылмысты алдын алу субъектілерінің педагогикалық қызметіндегі анықтайтын қағидалар.
65. Мамандарды дайындауда жаңа шетел педагогикалық технологиялары.
66. Топта, ұжымда педагогикалық мінездеменің дамуындағы криминогендік кемшіліктер.
67. Педагогикалық алдын алудың әдіс тәсілдері мен құралдары.
68. Қылмысты жалпы алдын алудағы педагогика.
69. Превентативтік педагогика.
70. Превентативтік педагогиканың негізгі әдістер мен тәсілдері.
71. Педагогикалық криминологияның мәселелері.
72. Кәсіби дайындықтың ерекшеліктері.
73. Кәсіби дайындықтың педагогикалық негіздері.
74. Кәсіби дайындықтың негізгі мазмұны.
75. Кәсіби дайындықтың педагогикалық ерекшеліктері.
76. ПО-дың ұжымындағы моральды-психологиялық климаты.
77. Кәсіби-психологиялық дайындықтың педагогикалық жүйесі.
78. Кәсіби білімділікті жетілдіру және қалыптастыру тәсілдері.
79. Кәсіби оқығандықты жетілдіру және қалыптастыру тәсілдері.
80. Кәсіби дағдыларды жетілдіру және қалыптастыру тәсілдері.
81. Ұжым, ұжымды басқару.
82. Ұжымдағы моральдық-психологиялық климат түсініктемесі.
83. «Кәсіби деформацияға» түсініктеме беру.
84. ПО қызметкерлерінің қарым-қатынас психологиясының ерекшеліктері.
85. Қызметкерлерді жеке кәсіби қауіпсіздікті қамтамасыздандыруға дайындау.
86. Кәсіби-психологиялық дайындықтың педагогикалық жүйесі.
87. ПО қызметкерлерінің қарым-қатынас педагогикасының түсініктемесі.
88. Кәсіби ойлаудың дамуына әсер ететін ықпалдар.
89. ПО қызметкерлерінің қызметіндегі кәсіби ойлаудың басты мәселелері.
90. Заңгерлік пәндерді оқыту әдістемесі пәнінің келешек даму бағыттары.

Құрастырған:
Мемлекеттік-құқықтық пәндер
кафедрасының аға оқытушысы,
құқық магистрі

М.И. Билялова